

DRAUGAS

ANTROJI DALIS • 1962 - MAIRONIO - METAL, RUGPČIO 11 D. • AUGUST 11, 1962 • PART TWO

MOKSLAS • MENAS LITERATŪRA

KŪRYBOS SAŲOKA

DR. ARŪNAS LIULEVICIUS

Kiekvienas dešimtmetis turi savo žodį, kuris dažnai kartojamas iki nusibodimo. Tokie anstyvųjų šio amžiaus dešimtmečių žodžiai buvo: tautų teisė, progresas, demokratija. Šių dienų sūkis yra Kūryba. Kalbama apie kūrybingą politiką, ieškoma kūrybingų žmonių verslo administracijai, šnekama apie kūrybingą lietuvių, skiriama tūkstančiai dolerių kūrybos konkursams. Šį raštą irgi skirsim pašnekiesiui apie kūrybą.

Mūsų pokalbio uždavinys — bandyti išsiaiškinti, kas yra kūryba. Bandysime atsakymo ieškoti šitokių kelių: stengsimės tyrinėti, ką reiškia kurti, o kad kūrybos sąvoka geriau suprastume, turėsime pažvelgti į kūrimo procesą.

Prie temos einu su mėgėjo entuziazmu ir, gailla, mėgėjo naivumu. Jaučiuosi tik tuo teisu, kad studijų dienos ir laikraščiai tam ir yra, kad dalykus išsiaiškintume. Keliama mintis tad sutikite kritiškai, reikalaukite, kad jos pasiaiškintų.

I. Ką reiškia kurti?

Kokia yra pati ryškiausia kūrinio žymė: ar tai meno veikalo, mokslinės teorijos, politinės sistemos? Ar tik tai nebūtų naujumas, šviežumas? Kurti, reiškia įnešti į pasaulį ką nors naujo. Kūrybą mes rišame su žvilgsniu į ateitį, su nauju posūkiu. Mes sakome, kad kūrinys turi būti originalus — tai yra, jis yra pirmas, pradžia naujo laikotarpio. Sutinkame todėl, kad kurti reiškia duoti gyvenimui ką nors naujo.

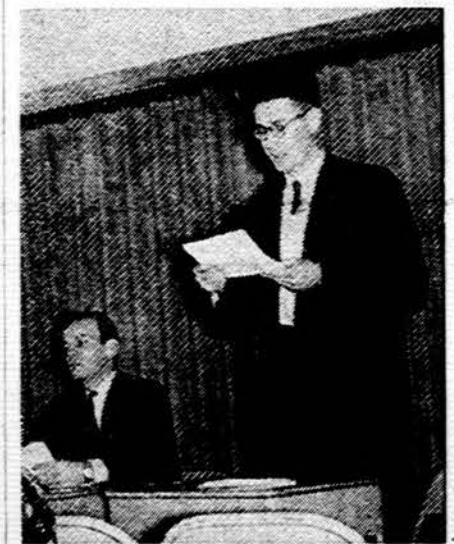
Tačiau vien naujuma neišsima kūrinio sąvokos. Pavyzdžiui, vien tik spalvų derinių ant drobės yra neįpasakoma daugybė. Neuztenka tačiau tik pamozoti su pirštu ant drobės, kad turėtum kūrinį. Mes iš kūrinio laukiame savarankiškumo: mes jaučiam, kad kiekvienas kūrinys yra lyg mažas savyje atbaigtas pasaulis. Paveiksle laukiame pusiausvyros, spalvų, formų ir jausmo darnos. Literatūros veikale ieškome nuotikos vientisumo, žodžių ir jausmo suderinimo. Mokslinė teorijoj ieškome elegancijos, centrinės įžvalgos, kuri suderintų anksčiau turėtus chaotiškus duomenis. Kūrinys yra taip atbaigtas, kad nuo kūrėjo ir žiūrovo yra visai nepriklausomas.

Kurti reiškia įnešti į pasaulį naujo, savarankiško. Kūrėjo ryšys su kūriniu yra kaip tėvo su vaikais: vaikas turi savo gyvenimą gyventi.

Ar jau esame atradę, ką reiškia kurti? Skulptorius Henry Moore pasakoja, kad jis mėgsta vaikščioti pajūry ir žiūrėti į vandens nutrintų akmenukų formas. Kodėl mes neskaitym akmenukų meno kūrinių? Juk jų formos dažnai originalios, atbaigtos — neretas akmenėlis labai grakštus. Paimkim kitą pavyzdį. Matematikos teorijos yra ryšiai tarp matematinių faktų. Tačiau kūryba matematikoj yra ne formulų rašyme (daugybės lentelė ir mašina gali surašyti), ne bet kokių ryšių atradime. Vieni ryšiai yra svar-

būs ir vertingi, kaip pagrindiniai mazgai; kiti — lyg siūlų sunarpliojimai. Ką mes matome iš šių dviejų pavyzdžių? Mes buvome pamiršę dar vieną kūrinio savybę — jo reikšmę ir vertę. Jūs neseniai laikraščiuose pastebėjot keletą eilėraščių, kuriuos parašė elektrinė skaičiavimo mašina. Skamba įdomiai, tačiau neturi minties, kuri juos rištų; jie nieko nepasako — jie tiek poema, kaip ir žodynas.

Kūrinio vertė glūdi čia: jis yra ryšys — kiekvienas vertingas kūrinys rodo toliau už savęs. Graži statula primena kažkur matytas formų harmonijas; paveikslas spalvų žaismas suskamba neregėtais saulėleidžiais. Kūrinys riša mus su nemirtingu grožiu ir tiesa — ta prasme jis riša ir mus, nes apeliuoja į nemirtingumo pradą mummyse. Kūrinys nėra grožis, jis tik grožio atspindys, kūrinys yra ne tiesa, bet tiesos šešelis. Kurio graiko čia mintys kalba, jums nereikia daug spėlioti.

Dr. A. Liulevičius laiko paskaitą

Kokias bendras išvadas galime daryti iš mūsų svarstymų — ką reiškia kurti? Bandėme jus įtaigoti, kad kurti tai reiškia įnešti į pasaulį naujo, savarankiško, reikšmingo. Kūrinio vertė yra jo ryšyje su nemirtingais pradais — grožiu ir tiesa.

Čia kyla pagunda matyti žmogaus kūrybą kaip ką nors dieviško. Norisi taip argumentuoti — jei tikime, kad žmogus sukurtas Dievo atvaizdu, tai ar neturėtume taip pat tikėti, kad žmogaus galia kurti ir yra jo, kaip Dievo vaiko, svarbiausioji žymė — argi žmogiškoji kūryba nėra Dievo kūrybos atspindys?

Gailla, graži tai teorija, bet sunkiai palaikoma, nes tarp Dievo ir žmogaus kūrybos negali būti analogijos. Žmogaus kūryba remiasi turimos medžiagos sutvarkymu: marmuras nuilyginamas į statulą, drobė užliejama dažų pigmentais. Niekas, ką žmogus sukuria, nėra amžina — jo kūryba tik rodo j tą, kas yra amžina (šioj vietoj galima pastebėti, kad kalba, jog žmogus kuria amžinas vertybes, yra tik graži hiperbolė).

Pažiūrėkime į Dievo kūrybą: sakome, kad Jis pasaulį sukūrė iš nieko. Vargas mums, kad taip kalbėdami save patys apgauname: čia pasaulio susikūrimas atrodo panašus paveikslo sukūrimui — mes "nieką" imame kaip kokią medžiagą. Tik pagalvokime: niekas yra nebū-

ti, tarp nieko ir būties nėra proporcijos. Sv. Tomo Akviniečio aštrūs žodžiai: "[pasaulio] sukūrimas nėra pakeitimas; tai yra pati kūrinio priklausomybė savo Kūrėjui" (Contra Gentes, II. c. 18). Žmogiškas kūrėjas tokiu ryšiu tarp kūrinio ir savęs negali pasiekti: žmogiška kūryba yra tik medžiagų sudėstymas — tai nėra naujos būties įkvėpimas. Nepaprastai įdomios mintys apie Dievo kuriamąją jėgą yra dominikono A.-D. Ser-tillanges knygoje [4].

Atsisakydami pretenzijų į žmogiškos kūrybos dieviškumą, jokiū būdu jos nenuvertiname. Priešingai, ji pasilieka nuostabi ir dar labiau žmogui reikšminga. Iš tikrųjų, mes dabar galime paimti kūrybą kaip vieną iš pagrindinių žmogiškųjų žymių. Žemos rūšies kūryba — problemų sprendimas — yra bendras visai gyvūnijai: voverės riešutų atsargos, paukščių lizdų statymas, bebūrų užtvankos, žuvėdra ir moluskas. Tik žmogus iš mums pažįstamų gyvųjų įstengia atsipiešti nuo savo gyvenimo ir savo kūryba tiesos ir grožio ieškoti.

Tačiau ar ne kaip tik šioj mintij ir glūdi mūsų šimtmečių tragika: mes sakom su nuostaba, kad žmogus įstengia pakilti virš savo kasdieninio gyvenimo. Mūsų dienos stebisi, kad žmogus siekia grožio ir tiesos — mes labai tvirtai kartojame, kad žmogus tik duona yra gyvas. Čia ir kyla ta tragika: kasdienybė ir kūryba darosi kontrastais, kūryba laikoma tik menininkų nuosavybe — nuolat svajojame būti tuo, kuo nesame, nes savyje jaučiame (dažnai apgaulingai) kūrybos šaltinius, kurie mūsų kasdieniniam darbe negali išsilieti.

Pažiūrėkime todėl ir į žmogiškosios kūrybos procesą, idant patikrintume, kiek joje yra ekstazės ir kiek kasdieninio nusivylimo. Pažinę kūrybos eigą, galėsime ramiau pažvelgti ir į savo darbo metodus ir

Valtis prie kranto

A. Kezio nuotrauka

Benys Rutkūnas

ILGESYS

Nežemiškas ilgėjimas tarytumei angis piktoji
mėne apglėbęs laiko
ir širdį, tartum rūdys geležį kiekiausia
tulžimi karčija gula
ir smaigia taip negailestingai
ir kankina:
išsimele ik sielės gilmenų giliausių
ik kaulų smegenų —
tai ilgesys bekrastis laimės —
sielvartas naktų manų ir dienų,
su juo lyg girtas aš j tolumą einu.
Aš negaliu jo nubaidyti;
neį nuždyt jam neturiu aš ginklo,
o šulpia jis manos gyvybės sultis, glemžia mano
mėga,
palydi kiekviename žingsny.

Lyg gladiatorius, užmetęs tinklą ant savos aukos,
jis džiūgauja iškėles galvą ir išpuikęs,
neįsudamas man gallesčio.
Jis atslenka patykiai,
ir skaidrųjį vasaros rytą,
ir rudens taku geltonu,
ir per baltą sniegą —
pėdų nepalikdamas, nei ženklas.

O, kas nubaidys, kas išvaduos
mane iš svečio nebylio aplankymų,
iš ilgesio beribio ir gilaus,
kuris nuėjęs vėl sugrįžta,
lyg patėvis piktas
prie posūnio savo.

PAVASARIO KREGŽDĖ

Zalia kregždė tu įskridai
į niarų vargo kiemą —
mane nuliūdusį radai,
pakėlus žiemą.

Sukrykštus treliais po langais,
lakiojai paplastom —
užbūrei juoko apžvais
ir nulėkei slaptom.

Mane pakėlei ant sparnų,
gyvenimą žadėjai —
per žemę linksmas vėl einu
į darganas ir vėjus.

pagalvoti, kaip ir mes savo kūrybinį įnašą galime atiduoti.

II. Kūrybos kelias

Kokiu keliu kūryba keliauja, galime sužinoti iš didelių žmonių pasisakymų. Paimkime garsiaus prancūzų matematikoj ir filosofo Henri Poincaré pergyvenimą. Jis taip rašo: "Penkiolika dienų aš stengiausi įrodyti, kad negali būti tokių funkcijų, kurias aš po to esu pavadinęs Fuchs funkcijom. Aš tuo metu buvau labai negudrus (ignorant); kasdien aš sėdavau prie savo darbo stalo, pabūdavau vieną ar dvi valandas, bandydavau didelį skaičių kombinacijų ir negaudavau jokių rezultatų. Vieną vakarą, priešingai mano papročiu, aš išgėriau juodos kavos ir negalėjau miegoti. Mintys kilo miniomis; aš jaučiau jas susiduriant, kol poros susirakino — susidarė pastovi kombinacija. Iki sekančios ryto aš jau turėjau vieną klasę Fuchs funkcijų, tų, kurios kyba iš hypergeometrinių serijų; aš tik turėjau išrašyti rezultatus, kas truko keletą valandų" ([1], p. 25.).

Poincaré kūrybos procesą matematikoj taip suskirsto: pradeda sąmoningai domėtis koku nors klausimu, sukauptas dėmesys, panaudojama turima technika jam išspręsti, bet ateina laikas, kada darbas atsisako pajudėti iš vietos. Darbas pertraukiamas, rūpinamasi koku kitu, ar ilsimasi. Staiga ateina įkvėpimas: pamatoma, kaip apeiti kliūtis. Paskutinė darbo stadija yra patikrinti ir aprašyti rezultatus.

Ši Poincaré schema matematinei kūrybai rasta tinkama ir kitų sričių kūrybiniam darbiui aprašyti. Helmholtz, garsus peireito šimtmečio fizikas, savo senatvėj pasakojo, koku būdu jo svarbiausios mintys atėjo. Jis pirmiausia tyrinėdavo problemą iš visų pusių ir tada padėdavo ją į šalį. Kai jis buvo užsiėmęs kitais reikalais, svarbios mintys atėjo staiga, be jokių pastangų, kaip įkvėpimas. Pagal jį, naudingos mintys niekuomet jam nekrisdavo į galvą, kai jis buvo pavargęs ar prie savo darbo stalo. Po miego, ar lipdamas miško taku į (Nukelta į 7 psl.)

Kultūrinė Kronika

• Benediktas Rutkūnas, poetas, šiuo metu esąs Philadelphiajose ligoninėje, švenčia 40 metų literatūrinio darbo sukaktį. Pirmą eilėraščių "Žiema" išspausdino 1922 m. "Pavasaryje", būdamas Panevėžio gimnazijos V klasės mokinys, pasirašęs Adomo Anūku slapyvardžiu. Gimęs 1907 m., baigęs Panevėžio gimnaziją ir Lietuvos un-to humanitarinių mokslų fakultetą, keletus metus buvo gimnazijos mokytoju, porą metų Lietuvos Rašytojų Dr-jos reikalų vedėjas Kaune, Vokietijoje taip pat

nėra atsiužęs savo rinkinio. Būtų gražu, kad prisimintų savo kolegą, keistai ir atsitiktinai atskirtą nuo draugų ir taip skaudžiai vienišaujantį.

(B. B.)

• Algio Budrio stambia apysaką "Each Man Kills" netrukus išleis Regency Books leidykla. Joje vaizduojamas kalinių maištas, drauge duodama ir teroro studija. Ta pati leidykla neseniai išleido jo apysaką "Some Will Not Die". Algis Budrys yra gen. konsulo Jono Budrio sūnus.

• Australijos metraštinis jau baigiamas spausdinti; turės 292 pusl.

• Danielius C. Romeika, kilimu iš Shenandoah, Pa, paskirtas Walter Reed Medicinos Centro Washingtono histologijos skyriaus techniškojo personalo viršininku. Jis yra baigęs Šv. Marijos kolegiją Emmitsburge, Md., lankęs jėzuitų vedamą Georgetowno universitetą ir dirbęs prie vėžio tyrimų JAV Sveikatos institute Bethesdae, Md.

Benys Rutkūnas

mokytojavo. B. Rutkūno išleista novelių knyga Nuodėmės ir keturi eilėraščių rinkiniai: Eilėraščiai marše, Versmės, Gyvenimo tvanas, Sparnas man meta paukštės (pirmoji to paties rinkinio redakcija išspausdinta Pulsas plaka antrašte).

Būdamas ligoninėje, parašė apie 70 eilėraščių, iš kurių sudarė rinkinį Žirgeliai žvengia. Neseniai šis rankraštis, deja, dingo kažkurio kleptomano paciento rankose. Poetas norėtų matyti išleistą parinktų savo eilėraščių rinkinį: tai būtų didelė paguoda autoriui ir poeto priminimas mūsų skaitytojams. Jeigu kas nors imtųsi leidinio, prašoma susisiekti su autoriumi šiuo adresu: Benediktas Rutkūnas, Philadelphia State Hospital, E-2, Philadelphia 14, Pa. Galima taip pat kreiptis į Ben. Babrauską per "Draugą". B. Rutkūnas pasiilgęs lietuviškų knygų, ypač poezijos. Skundžiasi, kad nė vienas poetas jam

• Prof. Mykolas Biržiška, didžiam mūsų kultūrininkui, nepriklausomybės akto signatarui, vakar suėjo 80 m. amžiaus. Garbingas sukaktuvininkas yra gimęs 1882 m. rugp. 24 d. Viekiškuose. Minėdami didžio lietuvio suk-ktį, išspausdinsime plautesnį straipsnį, kurį pažadėjo parašyti dr. Jonas Aistis. Tikimės straipsnį galėsį įdėti jau sekančiame kultūros priede.

Kertinė Parastė

KULTŪROS KONGRESO BELAUKIANT

Atrodo neginčytinas dalykas, kad šį rudenį įvyksta II Kultūros kongresas bus neeilinis įvykis mūsų išsivijos gyvenime. Pirmą kartą jos istorijoje tokiu plėčiu mastu bus mėginama apžvelgti, kas mūsų per pastaruosius penkiolika metų nuveikta literatūros, dailės, muzikos, architektūros, liuanistinių mokslų, istorijos, spaudos, liuanistinio švietimo srityse, o taip pat išnagrinėta dabartinė lietuviškų parapijų būklė, aptarta, kas konkrečiai darytina, kad teigiamas Bažnyčios vaidmuo tautybės išlaikyme būtų pilniau panaudotas, norint, kad lietuviškos parapijos nebūtų tokiomis tik išvardo. Jame nebus užmiršti ir mūsų jaunimo reikalai, nes paties jaunimo atstovai išnagrinės jo uždavinius ir pareigas lietuviškos kultūros ugdyme ir jų pritaikymą gyvenime.

Pirmą kartą Kultūros kongrese dienotvarkėje figūruos ir fizinio lavinimosi reikalai, kurie jaunimo gyvenime, ypač Amerikoje, vaidina svarbų vaidmenį.

Salia to, II Kultūros kongresas mėgins nustatyti aiškias mūsų kultūrinės veiklos gaires ir jos vykdymo būdus išsiaiškinti, nurodyti, kas ir kaip vykdys tą sudėtingą kultūrinės veiklos planą.

Čia reikia pažymėti, kad šį kartą Kultūros kongreso at-

skirų sekcijų veikla bus suderinta su jo pagrindinėmis temomis, o mūsų atsielti laimėjimai, kiek sąlygos leis, bus pavaizduoti pirmą kartą išsivijoje ruošiamu lietuviškos simfoninės muzikos koncertu, mūsų žymesniųjų dailininkų darbų paroda, literatūros vakarų, spaudos paroda ir architektūros paroda.

Tai labai dideli uždaviniai ir jų vykdymu turėtų rūpintis ne tik kultūrininkai, bet ir visos mūsų visuomenė. Didelius darbus tegalima nudirbti visų sutelktinėm jėgom, todėl nereikėtų skaldyti, lengva ranka ką įtarinėti, kaltinti ar netgi šaipyti. Bergždi ginčai čia nieko nepadės. Žinia, į kiekvieną darbą galima turėti savo pažiūrą, ji taip, ar kitaip vertinti, bet kiekviena gera valia reiškiamą kritiką yra naudinga. Konkretūs siūlymai ir planai Kongreso rengėjų itin vertinami ir su visu atidumu svarstomi.

Dėkime pastangas, kad Kultūros kongreso darbai ir nutarimai paskatintų dar labiau išplėsti kultūrinės kūrybos darbą, sudarytų reikiamas sąlygas jai ugdyti, plėsti ir ja naudotis. Nuo mūsų pačių priklauso, ar išlaikysime savo tautišką kultūrą, ar, ją praradę, išnyksime didelės tautos jūroje.

P. G.

ANT. KEBLYS REČITALYJE

ELENA VASYLIČNIENĖ

Antano Keblio rečitalis įvyko Kennbunkporte, tėvų pranciškonų vasarvietėje, rugpjūčio 9 dieną. Bibliotekos salė buvo pilna pilnutėlė, ir teko pristatyti kėdžių lauke.

Antanas Keblys aktyviai reikišias Kanačios festivaliuose ir gauna gerus įvertinimus, bei dalyvauja vietinių operų pastatymuose. Gegužės 5 d. dalyvavo Ottavos festivalyje, ir laikraštis "The Ottawa Journal" sako: "A. Keblys laimėjo pirmąją premiją už liaudies dainas, kurias labai gerai išpildė lietuvių kalba". McGill universiteto operos pastatyme A. Keblys išpildė daržininko vaidmenį "Figaro vestuvėse", Mozarto. Apie tai "The Montreal Star" išsireiškia: "A. Keblys buvo labai išpuilingas daržininkas". Profesorė D. A. Parker, kuri yra festivalių komisijose, įvertina taip mūsų dainininką: "Jis tiki tuo, ką daro, ir jo dainavimas yra lyg žmonių pasakojimas apie labai gerai žinomus dalykus. Tai yra didingas būdas dainuoti liaudies dainas, už ką jam tariame aciu. Jo dainavimas yra gyvybės pilnas ir įdomus, autoritetingo stiliaus, visuomet įprasminamas, gražaus balso. Jis dainuoja su entuziazmu".

A. Keblio, baritono, programa yra taip tobulai sudaryta, kad jai nieko negalima prikišti. Trys italų senobinės dainos — Bononcini, Monteverdi ir Scarlatti. Keturių Fr. Schuberto dainos — Trauer der Liebe, Litanei, Geheimes, Frueliingsglaube. Dvi Richardo Strausso dainos — Traum durch Demmerung, Allerseele. Dvi anglų dainos Elzbietai I laikotarpio ir viena šių dienų kompozitoriaus Bridge daina — Strew no more red roses. Pabaigai lietuvių kompozicijos ir liaudies dainos: V. Vasyliūno — Vidury nakties, St. Gailevičiaus — Klajūni, Br. Budriūno harmonizuota liaudies daina Mieguzėlio noriu, ir dvi St. Šimkaus harmonizuotos liaudies dainos — Ko vėjai pučia ir Pamylyjau vakar. Bisui — Kur bakūžė samanota ir Oi kas sodai do sodeliai, — pirmoji originali St. Šimkaus daina, antroji — liudies, to paties kompozitoriaus harmonizuota.

Ant. Keblys yra kamerinis dainininkas. Mūsų visuomenė buvo auklėjama operiniam skonyje, kaip ir mūsų dainininkai. Opera buvo tas tikslas, kurio buvo siekiama ir kuriuo žavimasi, todėl nenuostabu, kad veikalai Scarlatti, Schuberto, Schumano, Richardo Strausso ir kitų kompozitorių, ypač baroko stiliaus, mums yra sunkiai įkandama medžiaga. Čia jie gi sudaro pagrindinį repertuarą kamerinio dainininko.

Antano Keblio dainavimas pasižymi tobulu ritmu, kurį jis išlaiko be jokių nukrypimų, išgaudamas dainuojamo veikalo charakterį. Ypač to reikalauja senovės italų dainos, kurių charakteris yra beveik religinis, reikalaujantis ramumo, švelnumo, lyg įsijūrijimo į dausus. Tą charakterį dainininkas ir sukūrė. Antano Keblio frazuotė yra apgalvota ir smulkiai išdirbta. Ypač jo dinaminiai niuansai buvo labai pavykę, nes jis skaito tai, kas parašyta "virš gaidų" — forte, piano, krescendo ir visus kitus dinaminis ženklus. Tas nuspalvina veikalus savita jėga, maloniais ausiai. Pažymėtina labai švari intonacija, kiek-

viena gaida, rodosi, paimta taip, kaip ji yra kompozitoriaus parašyta, nicker nenukrypstant. Dainininkas jaučia muzikinę frazę ir ją su nemeluotu nuosirdumu klausytojui perduoda. Matyti, kad solisto specialiai yra dirbama gražiai išgauti piano vietas. Jis turi vidutinio stiprumo balsą, jau gerai apvaldytą ir žengia gera kryptimi — kamerinės muzikos, nors ir nevengia operos.

Lietuviškos dainos buvo išpildomos visai kitu charakteriu, ypač ritmo atžvilgiu. Čia solistas sau leido ritminę laisvę.

Svetimomis kalbomis dainuotos dainos buvo vertiamos į lietuvių kalbą, kad klausytojai suprastų, ką norima pasakyti, šiaip pats dainininkas, prisilaidydamas taisyklių, dainavo ta kalba, kurioj daina buvo para-

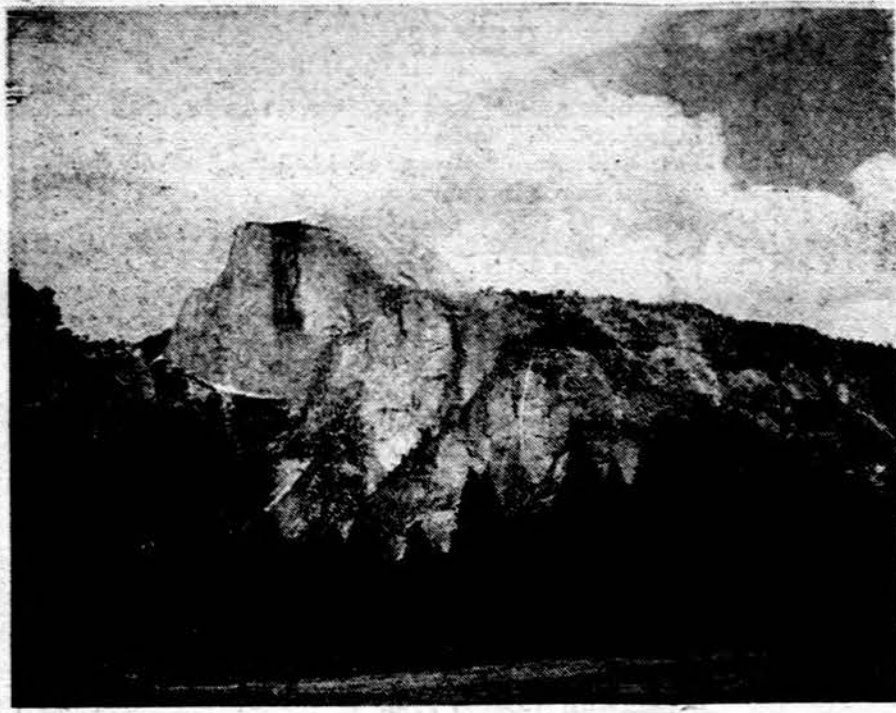
šyta. Dainininką fortepionu padėjo Vytenis Vasyliūnas, tiksliai prisilaikydamas dainų charakterio ir stiliaus.

Padėką ir pagarbą priklauso tėvams pranciškonams, kad jie savo vasarvietę padaro ne tik vaisinga ir jaukia, bet ir skiria joje vietos kultūriniam rengimams, kurie yra visuomet mieli iš toliau atvykstantiems vasarotojams.

Padedant elektroninėms smegenims, iššifruojami Centro Amerikos majų raštai. Jie rasti Jukatano pusiasalyje. Ameriką pasiekę europiečiai atrado aukšto laipsnio pasiekusių majų kultūrą, kurios raštų išliko trys pavyzdžiai, dabar esą Madrido, Dresdeno ir Paryžiaus muziejuose. Majų kalta mokslininkams buvo žinoma, tačiau jų to rašto vis nepavyko išskaityti. Naują metodą panaudojo rusų mokslininkai. Jie majų raštus randamas "raides" perrašė elektroninių smegenų naudojamais ženklais. Panaudodami elektronines smegenis, nustatė, kokie rašto ženklai daugiausia vartojami, turėdami mintyje, kad jie privalo atitikti majų kalboje dažniausiai vartojamiems garsams. Tas metodas pasirodė esąs sėkmingas.

Iš balso įrašų pažins kaip iš pirštų atspaudų

Mokslininkas L. G. Kersta praveda akustinius tyrimus Bell Telefonų laboratorijose. Jis tvirtina, kad balso įrašų paveikslai kiekvieno žmogaus yra taip skirtingi, kaip ir pirštų nuspaudos ir ateiityje iš balso įrašų bus galima atpažinti žmogų.

Josemitų Valstybinis Parkas. Nuotrauka J. Karklio

KULTŪRINĖ KRONIKA

Nauji lietuviai mokytojai Cicerioje paskirti ir pradės darbą rugsėjo mėnesį: Rita Leilio-nytė iš Chicagos, Brighton Parko, baigusi Illinois un-tą dešty vokiečių kalbą Morton aukštesniojoje mokykloje. Dalia Goteitienė, baigusi Kent valstybinį un-tą, Ohio, paskirta Roosevelt pradinės mokyklos mokytoja; Joana Dambrauskienė, baigusi Northern Illinois un-tą, De Kalb, paskirta Woodbine vardo pradinės mokyklos mokytoja Cicerioje.

Adolfas Orvidas, buv. Kaino Aušros gimnazijos matematikos mokytojas, vėliau Jonišio ir Alytaus gimnazijų direktorius, šį rudenį pradeda dėstyti matematiką Sv. Ritos aukštesniojoje mokykloje Chicagoje. Prieš tai Orvidas dirbo banke sąskaitininku

Dramos vakaras. Studentų Ateitininkų sąjungos stovyklos metu Detroito rugsėjo mėn. 8 d. yra rengiamas dramų vakaras. Bus vaidinama Birutės Pūkelevičiūtės veikalas "Aukso Žąsis" ištrauka: stebuklų naktis prie "Žaliojo Pingvino" užeigos; intermedija ir antro veiksmo pradžia. Atliks pati autorė Birutė Pūkelevičiūtė, Samanėlės rolėje, ir jos kolegos "Atžalyno" aktoriai: J. Kelečius — Fortunato, karalijos astrologo; Kazys Veselka — Pikiro, rūmų juokdario; Leonas Barauskas — Kajetono Garvenišio rolėse.

Veikalas yra laimėjęs 1962 metų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės jaunimo dramų pre-

prieš keletą metų yra pristatęs angliškai visuomenėi lietuviškas pasakas, redaguodamas pasakas "Dvylika Juodvarnių" vertimą.

Prof. V. Biržiškos "Aleksandryno" II tomas jau baigtas rinkti dr. M. Morkūno spaustuviėje. Veikale minimi autoriai — lietuvių literatūros pradininkai, kurių II tome telpa per 150, beveik išimtinai yra kunigai. Aprašomi autoriai gyveno 1831 metų lietuvių tautos prieš rusus sukilimo laikotarpyje. Prof. V. Biržiška nemažą dalį kunigijos iškelia kaip patriotus lietuvius, dalyvavusius sukilime, visai pūsimus sukiličius. "Aleksandrynas" tai ne vien lietuviškos raštijos, bet ir to laikotarpio Lietuvos istorijos dokumentuota knyga.

Jau yra galutinai paruošti ir "Aleksandryno" III tomo rankraščiai. Bet kol kas pilnai neturima lėšų užmokėti spaustuvi už antrąjį tomą.

Už "Aleksandryno" leidimą pagarba priklauso Lietuvių Bendruomenės vadovybei ir jos padalinii Kultūros fondui, taip pat visiems, kurie perka "Aleksandryną" ir tuo igalina tolimesnių tomų išleidimą.

"Aleksandryno" I tomas kiekvienas norintis gali įsigyti "Drauge" ar pas KF pirmininką kun. S. Santarą. II tomas apima ir Donelaičių, Strazdą, D. Pošką, Pabrėžą, Stanevičių, Valiūną, Giedraičius ir kitus žinomus literatūroje vardus. Nors tai ir mokslinis veikalas, bet skaitysis kaip koks nuotykių romanis ir, reikia tikėtis, kad lietuviškos visuomenės bus greitai išgaudytas.

Užsisakant visus tris "Aleksandryno" tomus iš karto, už tris storas knygas tereikia mokėti tik 15 dol. (R.)

Svarbūs lyginamieji duomenys apie Lietuvą. — Lietuvoje 1940 metais kunigų, įskaitant ir vienuolių kunigų, buvo viso 1368, gi 1960 metais buvo likę 910, o šiais 1962 m. — tik 895. Bažnyčių Lietuvoje 1940 m. buvo 721 (čia neskaitytos koplyčios, kurių buvo 265, o dabar nėra nei vienos); 1960 metais atvirų bažnyčių buvo likę 581, o 1962 metais — 575. Lietuvos gyventojų 1938 m. buvo 2,575,363; 1942 m. (vokiečių surašinėjimas) — 2,787,588, gi 1946 m. pagal sovietinę statistiką Lietuvoje buvo tik 2,500,000 gyventojų, o 1956 m. 2,700,000, gi 1959 m. sausio 15 d. gyventojų surašinėjime rasta 2,711,000; taisy 1959 m. už Lietuvos ribų Sovietų Sąjungoje (Sibire) — rasta 175,000 lietuvių. Rusų ir gudų pagal 1959 m. surašinėjimą Lietuvoje buvo 261,000 ir ukrainiečių 18,000. Idomu, kad 1959 m. surašinėjime Lietuvoje rasta dar kitų svetimsalių 26,000. Šio žinios gautos iš labai patikimų šaltinių.

Tėv. Augustinas (Kazimieras) Kulbis, servitų vienuolis, profesoriauja teologijos fakultete Marianum, Romoje. Kilęs iš Chicagos, Aušros Vartų parapijos. Ir pradžios mokyklą yra išėjęs Aušros Vartų parapijoje. Filosofijos mokslą ėjo Airijoje, o teologijos daktarata gavė Romoje, parašęs disertaciją iš moralinės teologijos. Dabar ir dėsto moralinę. Gyvena kolegijoje su jų vienuolio studentais ir yra jų vicemagistras. Jaunystėje keletą metų dirbo "Drauge" ir dabar, atvykęs į Chicago, atsilankė į "Draugo" spaustuvię aplankyti savo pažįtamų. Iš Chicagos į Romą išvyks Darbo dieną (rugs. 3 d.). Sustojęs servitų vienuolyne, esančiame prie Motinos Sopulingosios bazilikos, 3121 W. Jackson blvd. Jo motina Julijona Kulbienė gyvena Chicagoje.

Generolo gydytojo Vlodo Nagiaus Nagevičiaus gyvenimo ir darbų apžvalga jau netrukus išeis iš spaudos. Redagavo dr. B. Matulionis, leidėja Veronika

P. ŠILEIKIS, O. P.
Ortopedijos, Protėzės, Aparatai-Protėzai, Med. bandžiai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t.t.
Val. 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.
ORTOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. PProspect 6-5084

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 South Kedzie Avenue
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonu HE4606 4-1562 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiadi. ir šeštadi.

DR. ANNA BALIŪNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGŲ PRITAIKO AKINIUS
2858 West 63rd Street
Val. kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-1 val. Trečiadienį uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telefonas: PR 8-3229.
Rez. telef. WAlbrook 5-5076

DR. K. G. BALUKAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building), tel. LU 5-6446
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia, skambinti MI 3-0001.

Ofisas: 3148 West 63rd Street
Tel. PProspect 8-1717
Rezid.: 3241 West 66th Place
Tel.: REpublic 7-7868

DR. S. BIEŽIS
CHIRURGAS
Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč. uždaryta. Antradi. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DR. VL. BLAŽYS
PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGŲ
2801 W. 63rd Street
Kampus 63-šios ir California
Val. kasdien nuo 6-8 val. vak.
Šešt. 2-4 val.
Trečiadi. ir kitu laiku pagal sutartį.
Ofiso telefonas: 476-4042
Rez. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS
Inkstų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. 695-0533 Elgin
425 No. Liberty Street,
Route 25, Elgin, Illinois
Valandos pagal susitarimą

Ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-2324

DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9. Antr., treč., šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta.

Ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3225

DR. S. ir M. BUDRYS
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
2751 West 51st Street
(Bendra praktika ir Algėja)
Valandos: pirm., antr., ketvirt., 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v.; šeštadi. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius prima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 247-1002, Namų PR 8-6960

DR. E. DECKYS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGŲ
Valandos pagal susitarimą.
4063 Archer Avenue
(Prie California Ave.)
Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
6152 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatliepia skambinti MI 3-0001.

Ofiso HE 4-1414, rez. RE 7-6867

DR. B. GAIZIONAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė akuserija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadi. 1-4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Nagevičienė, spausuvė Immaculata Press, Putnam, Conn. Knyga galima užsisakyti pas redaktorių dr. B. Matulionį, Dr. U. E. Zambarano Memorial Hospital, Wallum Lake, R. I.

Lietuvių Bibliografinė Tarnyba, kuriai vadovauja Aleksandras Ružanovas, be bibliografinės žurnalo — "Knygų Lentyna", kurią labai gražiai leidžia Vytautas Saulius, viršelis dail. Alg. Kurausko, leidžia dar ir knygas - leidinius. Iki šiol išėjo 55 leidiniai. Paskutiniai, siemet — "Laisvojo pasaulio lietuvių periodika 1959—1961 metais", palyginamosios lentelės, 16 psl., per dvi skiltis,

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2737 West 71st Street
VAL.: kasdien nuo 6-8 vak. vak. Šeštadi. nuo 12:30 iki 2:30 val. p. p. Trečiadi. ir kitu laiku tik susitarus.
Tel. ofiso ir rez. WA 5-2017

Ofiso tel. HE 4-7007.
Namų rez. PProspect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS
JOKSA
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGŲ
2606 West 63rd Street
Val.: Pirmadi. ir ketv. nuo 3 iki 4:30; antr. ir penkt. nuo 4 iki 8; šešt. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 West 63rd Street
Val.: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiadi. ir šešt. uždaryta.

Telefonas: GRovehill 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
PRITAIKO AKINIUS
2422 West Marquette Road
Valandos: 9-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso ir buto tel. Olympe 2-1381

DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštadi. tik 10-12.

Tel. RELiance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK
(Lietuvis gydytojas)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3925 West 59th Street
Val.: Pirmadi., antr., ketvirtadi. ir penktadi. nuo 1-4 val. p. p. 6:30-8:30 vak. vak. Šeštadi. 1-4 val., trečiadi. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto Olympe 2-4159

DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th Street, Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienius Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210, jei neatliepia, Sautki KEdzie 3-2868

DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 So. Archer Avenue
Val.: Kasdien popiet nuo 12-3 val. vak., pirm., antr., ketv. 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus.

DR. IRENA KURAS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
KŪDKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ
SPECIALISTE
MEDICAL BUILDING
7156 South Western Avenue
Pirmadi., antradi., ketv. ir penktadi. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiadi. nuo 11 val. ryto iki 1 val. p. p. Šeštadi. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.
Ofiso tel. RE 7-1168
Rez. tel. 239-2919

DR. MARIJA LINAS
AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
2817 West 71st Street
Telefonas HE4606 6-3545 (OFISO ir REZ.)
VALANDOS PAGAL SUSITARIMĄ

DR. A. MACIŪNAS
CHIRURGAS
2858 West 63rd Street
Tel. — PProspect 8-7773
Val.: pirmadi. ir ketvirtadi. 1-4 p. p. antradi. ir penktadi. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-08 ir Campbell Ave. kampas)
Atostogose iki rugsėjo 10-tos d.

DR. JONAS V. MILERIS
NERVŲ IR SMEGENŲ LIGŲ
4 Main St., Aurora, Ill.
Tel. TW 2-0803
Susitarimui skambinti.

DR. JULIA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VIDAUS LIGŲ
10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.
Telef. ofiso: PULham 3-6766
Namų: HEverly 8-3841
Pirm. val.: kasdien 6-9 v. v. Šešt. 1-4 v. p. p. trečiadienį — uždaryta.

"Skėmiana", 1945—1962 m. Tai rašyt. Antano Skėmos biografija, bibliografija ir biobibliografija medžiaga, "Maironiana" — 1945—1949 metų Maironion tremtyje. Taipgi "Aidų" žurnalui parengta bibliografija ir "Maironiana" — 1962 Maironion metų pirmasis pusmetis. Šių leidinių leidžiama po keliolika egzempliorių, tik mokslo reikalams. (jv.)

DR. E. STANAT-STANAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Mitybos ir svorio problemos
1951 W. Irving Park Rd.
(Damen Ave. kampas)
Val. pirm., ketv. ir penkt. 7-8 v. p. p. ir pagal apointmentą.
Tel. Ofiso LA 5-2134, Rez. 878-5960

Tel. ofisu RE 7-8818

DR. ALBJONA PRUNSKIS
GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofisas 2659 W. 59th Street
VALANDOS: 2-4 p. p. ir 6-8 p. p. Šeštadieniais 10-12 valandos Trečiadieniais uždaryta

Ofiso telefonas — CL 4-2421

DR. AL RĄGKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4307 So. Kedzie Avenue
(Kampus Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2 iki 8 val. vak. Treč. ir sekmadi. tik susitarus.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
Spec. ORTHOPEDINES LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Sv. Kryžiaus ligoninę.
VAL.: Pirmadi., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6-8 val. v. Šeštadi. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.
Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.
Tikrinis akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave., YA 7-7381
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. trečiadi. uždaryta. Šeštadi. 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. ALDONA ŠIMKUS
AKIŲ LIGŲ IR CHIRURGIJA
PRITAIKO AKINIUS
6419 So. Pulaski Rd. Tel. LU 2-5775 arba 15542 S. Cicero, Oak Forest, Ill.
Telef. FU 5-2020.
Valandos pagal susitarimą. Jėgu neatliepia skambinti TE 9-1071.

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Adresas 4255 W. 63rd Street
Ofiso tel. RELiance 5-4410
Rez. tel. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m. Penkt. tik 1-3 p. m.
Trečiadi. ir šeštadi. pagal sutartį.

Ofiso telefonas: CLiffside 4-2896
Rezid. telefonas: WAlbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4644 So. Ashland Avenue
Bendra praktika ir specialiai chirurgija
Valandos kiekviena diena 2-4 ir 6-8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, pirmąją pagal susitarimą. Šeštadieniais nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
BENDRA PRAKTIKA IR MOTERŲ LIGŲ
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PProspect 8-1223 ar PR 6-5877
Ofiso val.: Pirm. antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2-4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GI 8-6195

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti tel.: HE 4-2123 nuo 1 iki 3 val. popiet, kasdien, išskyrus trečiadi. ir šeštadi.

Telefonas — GRovehill 6-2823

DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2524 West 69th Street
Specialybė: AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
ATOSTOGOSE
Kol grįš ofis dirbs Dr. Brinkis. Val. — Pirmadi., antradi. ir penktadi. 1-4 p. p. trečiadi. ir ketvirtadi. 7-9 v. v.

Tel. PProspect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Avenue
Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadi. nuo 2 iki 4. Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. G. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Road
Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v. Treč. ir šeštadi. pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 South Halsted Street
Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Rez. 6600 So. Arctian Avenue
Val. 11 v. ryto iki 3 v. p. p., 6-7 v. v.

DR. STASYS ŽMUIDZINAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Staigiai susirgus arba susižeidus (Emergency), šaukite telefoną — 434-6967 nuo 2 valandos po pietų iki 5 valandos ryto kasdien.

DR. DOMAS JASAITIS, Tampa, Fla.

Dabartinis žmogus, pergyvenęs antrojo Pasaulinio karo baisias ir iki šiol draskomas įvairių socialinių ir politinių sunkumų, neteko vidinės psiausavyros ir, norėdamas ją atstatyti, pradėjo vartoti gausius vaistus, narkotikus ir hormonus. Vaistinėse atsiranda visų vaivorykštės spalvų piliulės ir tabletės. Per paskutinį penkmetį ypatingai paplito trankilaizerių (ramintojų) vartojimas.

Naujoviška chemija, inspiruojama komercinių tikslų, neriasi iš kailio, kad minėtas žmogaus silpnības su kaupu patenkintų. Jei prieš antrąjį Pasaulinį karą į vaistų rinką buvo išleidžiami 2-3 nauji vaistai per mėnesį, tai dabar jų išmetama daugiau per vieną dieną, keli šimtai per metus. Tokiose apylostose nėra nė laiko, nė galimybių tų vaistų ilgesnio vartojimo įtakos į žmogaus organizmą iširti. Todėl nenuostabu, kad už tokį godų ir aklą skubėjimą tikri, o daugumoje tariami, ligonys turi sumokėti žiauria kainą. Yra tragiška, kad nukentėję ne tik patys chemikalų vartotojai, bet kartais ir jų dar negimę vaikai.

Paslaptingasis thalidomidas

Tai įrodo thalidomido vartojimas ir jo sukeltos pasėkos. Thalidomidas yra sintetinis, t. y. laboratoriniu būdu pagamintas junginys. Jį pagamino 1958 Gruenthal (Stolberge) Vokietijoje. Darant bandymus su gyvuliniais, jis pasirodė neveiksmingas ir nekenksmingas. Jis taip pat buvo neveiksmingas epilepsijos gydymui. Bet tų tyrimų metu buvo pastebėta, kad th. pasižymi migdančiomis savybėmis. Todėl jis greitai buvo pavartotas miego tablečių ir įvairių trankilaizerių gamybai. Vėliau jis buvo kombinuojamas, kaip ramišantis komponentas, su įvairiais kitais vaistais ir buvo vartojamas prieš gripą, neuralgijas, aštrų, įkrytų kosulį (paracon, grippex, polygripen). Specialus sirupas buvo pagamintas vaikams. Ligoninės jį vartoja apraminti vaikams prieš encefalografiją. Greitu laiku jis tapo V. Vokietijos savo rūšies "baby-sitter". Panašiai, kaip mūsų močiutės savo laiku neramiams kūdikiams duodavo aguonų pieno, tai vokiečių motina plačiu mastu naudojo Conterganą. Jis dar labiau paplito, kai buvo pastebėta, kad jis panaikina ar sušvelnina nėsčių moterų gausius intoksikacinius negalavimus.

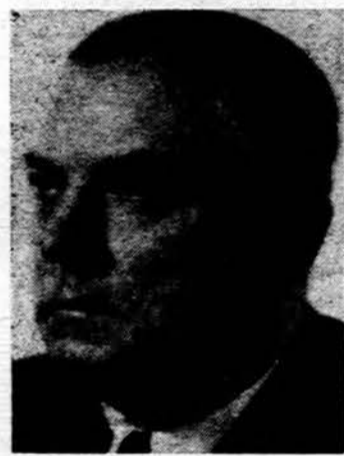
Conterganas buvo gaminamas tonomis ir parduodamas vaistinėse be gydytojo recepto (dr. Taussig). Gruenthal pardavė gaminimo patentą daugeliui kraštų. Conterganas tapo Anglijoje — distavol, Portugalijoje ir Brazilijoje — softenonu, Kanadoje — kevadon ar talimol, J. A. V. — kevadon. Mūsų laimei, jo visuotinį vartojimą šiame krašte užblokavo moteris gydytoja Frances O. Kelsey, Federal Drug Administration valdininkė. Ji savo atkaklumą atlaikė W. S. Merrel vaistų gamyklos veržlų spaudimą, net grasinimą teismu nuo 1960 m. rugsėjo mėn., kuomet pastaroji kreipėsi į F. D. A. ir prašė leisti vartoti tuos vaistus J. A. V., iki išryškėjo, kad tasai vaistas gali sužaloti gemalą motinos iščiuje.

Prezidentas už tokį sąžiningumą ją apdovanojo aukso medaliu. Bet kadangi J. L. V. Food and Drug administracijos nuostatai leidžia vaistų firmoms jų pagamintus preparatus duoti gydytojams, kurie turi teisės

prirašyti juos ligonims, tai, kaip ardo iki šiol surinkti duomenys, 15,804 šio krašto gyventojai, jų skaičiuje 3,272 prokreacinio amžiaus moterų, iš jų 207 nėsčių, thalidomidą vartojo ilgesnį ar trumpesnį laiką. Tas vaistas pasiekė J. A. V. vėliu, nei jis buvo pradėtas vartoti V. Europoje, tai jo žalinga įtaka į šio krašto žmones paaiškės už kelių mėnesių.

Pagausėję fokomelijos atsitikimai

Visai kitoks vaizdas yra kai kuriuose Europos kraštuose ir, ypač V. Vokietijoje, kurioje thalidomidas (Contergan) buvo pradėtas plačiai vartoti jau 1959 metų gale. Yra įrodyta, kad su to vaisto paplitimu pradėjo nepaprastai didėti fokomelijos (gr. phokos — ruonis, melos — galūnės) atsitikimai. Fokomeletiški naujagimių kaulai tarp peties ir riešo yra deformuoti arba jų visai nebūna. Kartais jų rankos ar rudimentiniai pirštai išauga iš deformuotų galūnių, o kai kuriais atsitikimais, jei nėra viršutinių galūnių visų kaulų, tiesiog iš peties ir primena ruonio pelėkus. Paprastai fokomelija yra unilateralinė ir labai reta liga. Gydytojams ji buvo žinoma ir seniau. Ir ligos vardas yra senas, bet ne dabar sugalvotas. Dr. Guber (Gottingen), kuriam yra 86 metai, ir kuris yra pasaulinis tos problemos žinovas, tvirtina, kad dažniau pasitaiko naujagimių su dviem galvoms,

Dr. Domas Jasaitis

nei fokomeletiški kūdikių. Hamburgo ligoninėse 1930—1958 m. laikotarpyje buvo 212,000 gimdymų. Ir tik du fokomelijos atsitikimai. Gi 1961—1962 metuose buvo 17,000 gimdymų, bet 22 fokomelijos atvejai. Tokią ir panašią statistiką turi kitos V. V. ir Anglijos ligoninės. P. v. Birminghame 1958 m. nebuvo nė vieno fokomelijos atvejo, bet 1960 — 4 ir 1961 — 18, Liverpoolyje 1960 — 8 ir 1961 — 25. Todėl nereikia nustepti, kad pediatrai susisielėjo tuo reiškiniu.

Specialistas atkreipė dėmesį

Nepaprastas dėmesys buvo atkreiptas į tą ligą 1961 m. Dr. Wiedemann paskelbė išsamią studiją apie pasirodžiusią fokomelijos epidemiją ir aprašė tos ligos klinišką sindromą. Jo nuomone thalidomidas ar kitas nežinomas ekzogeninis faktorius, patėkęs vienu laiku į nėsčios moters organizmą, sužaloja gemalinį mezodermos klodą, iš kurio išrieda kaulai, mezenchiminiai jungiamieji audiniai, kraujas ir limfos indai. Tie faktoriai sutrikdo gemalo galūnių kaulo ir žarnų muskulatūros raidą. Thalidomidinė fokelija paprastai užgauna abejas galūnes, bet ne viename laipsnyje. Kojos būna paprastai mažiau sužalotos. Dažnai pasitaiko polydaktylija (daugpirštystė) ir sindaktilija (pirštų suaugimas). Kai kurie naujagimiai neturi nė vienos galūnės. Neretai trūksta išorinės ausies, girdėjimo kanalas yra daug žemiau lokalizuotas, bet klausia mažai

arba ir visai nesužalota. Neretai randama vienpusinė veido dirksnio paralyzė. Didelės dalies luošų naujagimių mentalitetas yra normalus. Sunkiai sužalotuose kūdikiuose yra užgauta visa eilė vidurinių organų: nėra blūznies, atrezija arba sušaurėjimas dvylikpirštės žarnos, dviragė gimda. Dažnai randamos sunkios ydos širdyje ir didžiuose kraujyje induose.

Nelaimingieji naujagimiai pasaulyje

Tokių luošų kūdikių likimas nevienodas: vienas jų trečdalis dėl sunkių įgimtų ydų miršta, o kiti palieka gyvi, bet amžini invalidai, kuriais tapo dar prieš pirmą oro įsaviimą ir, svarbiausia, dėl nepakankamo vartotų vaistų veikimo patikrinimo. Apytikriai surinkti duomenys rodo, kad tokių luošų kūdikių jau dabar yra V. Vokietijoje per 5,000, daugiau kelerių šimtų Anglijoje ir po mažesnę kiekį Australijoje, Šveicarijoje, Belgijoje, Libane, Kanadoje, Izraelyje, Peru. Pačių paskutiniu laiku atėjo žinios iš Brazilijos, kad ir ten pastebėtas stambus fokomelijos atsitikimų padidėjimas. J. A. V. yra taipgi susekta fokomelijos atsitikimų. Jos auka tapo vieno kario žmonos, kuri yra vokiečių, dvynukai. Vienas kūdikis turi fokomelijos sindromą, o antras dvylikpirštės žarnos atreziją ir rektovaginalę fistulą (dr. Taus-sig).

Thalidomido vartojimas buvo sustabdytas V. Vokietijoje tik 1961 m. II. 28. Anglijoje 1961 m. gruodžio mėn., Kanadoje tik 1932 m. kovo mėn. Todėl pagrįstai prileidžiama, kad iki 1963 m. pradžios, kuomet baigsis thalidomido veikimas į jį emusias nėsčias moteris, fokomelijos aukų V. Vokietijoje bus per 6,000, virš 1,000 Anglijoje, mažesni kiekiai kitose ir gal būti keli atsitikimai J. A. V.

Naujai išaiškinti faktai

Nors fokomelijos atsitikimai buvo medicinally žinomi anksčiau, bet jos priežastis niekuomet nebuvo išaiškinta. Masinis fokomelijos išsiveržimas privertė gydytojus susirūpinti jos etiologija. Pirmieji stebėjimai ir tyrimai parodė, kad gemalo luošumo priežastimi yra išorinis faktorius, patekęs į moters organizmą, kuris veikia gemalo raidą tarp trečios ir šeštos savaitės. Neretai tuo laiku moterys net nežino apie savo nėstų-

J. Paukštienė

Chicago tēmstant (aliejus)

Cia gali būti ir lydekų

Nuotrauka Vytauto Maželio

mą ir nesisaugoja imti įvairius jau anksčiau vartotus arba naujus vaistus. Juo jaunesnis gemalas, tuo jis mažiau atsparus įvairių substancijų, prasiveržiančių pro placentą, įtakai, nes toje raidos stadijoje juose nėra apsigynimo mechanizmų, kurie susiformuoja vėliau.

Gemalo raidos defektai gali įvykti, nėsčiai moteriai susirgus laike pirmųjų trijų mėnesių nėstumo raudone (rubella). Tų defektų priežastimi yra raudonės virusų toksinai. Bet šiame atsitikime toksinų vaidmuo buvo atneštas, nes gimdyvės laike nėstumo neturėjo raudonės ar kitokių infekcinių ligų simptomų. Be to, defektingų naujagimių skaičius buvo žymiai didesnis, nei tai įvyksta gimdyvėms susirgus raudone. Tyrimai ir stebėjimai parodė, kad thalidomido įtakoje gemalo sužalojimai yra kitoki ir skirtingi nuo sužalojimų, padarytų raudonės virusų. Taip pat fokomelijos atsitikimai buvo stebėtinai lokalizuoti V. Vokietijoje, o kiek vėliau kituose kraštuose, kuriuose buvo vartojamas thalidomidas. Jei tų sutrikimų priežastimi būtų virusinė

ar kitokia infekcija, tai nebūtų tos teritorinės lokalizacijos, nes paprastai apkrečiamos ligos retai apsiriboja savo plėtroje aprėžtomis erdvėmis. Nepasitvirtino gydytojų galvojimas, kad fokomelija yra padidėjusio ore radioaktyvumo patarinys. Intensyvūs tyrimai Hamburge, (dr. Lenz), Bonnoje (dr. Seicker), Kielyje (dr. Wiedemann), Muensteryje (dr. Pfeffer ir Kosenow), Goettingene (dr. Hillmilch), Australijoje (dr. Mc. Brode) įrodė priežastinį ryšį tarp thalidomido ir išsiveržusios fokomelijos. Panašius išvačų priėjo ir kitų kraštų mokslininkai. Gemalo galūnės pradeda formuotis labai anksti. Su mikroskopo pagalba gemalo galūnių užuomazgas galima matyti jau dešimtoje nėstumo dienoje, o paprasta akimi 42 d., kuomet visas gemalas yra tik 2,5 cm. ilgomu.

Dr. Gruenthal įrodė, kad thalidomidas pereina per placentą į gemalą. Jam nepavyko produkuoti th. fokomelijos trušio gemaluose, bet dr. Somers ir Distiller, Ltd (Anglijoje) pasisekė tai padaryti. Gemalo luošumas nepriklauso nuo paimtos vaistų dozės dydžio: kai kada vienkartinė 100 mg. thalidomido dozė produkuoja didesnius gemalo sužalojimus nei žymiai didesnės kartotiniai paimtos dozės.

Dr. Murphy produkavo fokomeliją žiurkėse, išvirkdamas žiurkėi 12 nėstumo dieną intraperitoniniai didžiulius thalidomido kiekius.

Pavojus suaugusiems

Thalidomidas sukelia žalingus padarinius ir suaugusiuose — polyneuritą, kurio svarbiausiais pažymiais yra rankų virpėjimas, jutimo sumažėjimas, kojų nykščių atrofija ir įvairūs judesių sutrikimai. Jei vaistai buvo per ilgai vartojami, tai minėti sužalojimai palieka pastovūs, ir reversibiliai. Trejų metų stebėjimai parodė, kad tik vienas trečdalis luošų naujagimių miršta, o kiti du palieka gyvi ir auga normaliai fiziškai ir protiška.

Gimimas tūkstančių luošų kūdikių sukėlė tėvuose ir gydytojuose paniką. Tai buvo viena iš didžiųjų dramų žmonijos istorijoje. Yra atsitikimų, kad

KULTŪRINĖ KRONIKA

● Juozui Keliučiui 60 metų. Naujos dvasios į Lietuvos kultūrinį gyvenimą įnešusiam rašytojui, laikraštininkui Juozui Keliučiui trečiadienį suėjo 60 metų amžiaus. Yra gimęs 1902 m. rugp. 22 d. Jonišio k., Rokiškio apskr.

Baigęs Panevėžio gimnaziją, studijavo Teologijos - Filosofijos fakultete Kaune. Čia gavęs Katalikų Mokslo akademijos buvo išsiųstas studijuoti žurnalistiką Sorbonoje, Paryžiuje. Jo pamėgtieji mokslai buvo filosofija, literatūra, žurnalistika, menas ir sociologija. 1935 metais buvo pakviestas Teol. - Filo. fakultete dėstyti žurnalistiką, o 1942—1944 m. buvo žurnalistikos katedros vedėjas. Yra redagavęs "Pavasari", "Rytą", leidžs "Ateities Spindulius", turį ypač didelių nuopelnų turi kaip redaktorius ir leidėjas plataus masto žurnalo "Naujoji Romuva", kuri buvo sutelkusi įvairių įsitikinimų žmones ir varė labai gilią kultūrinę vagą Lietuvoje. Yra parašęs romaną "Svajonės ir siaubas", studiją "Visuomenės idealas", išvertęs L. Bertrando "Sv. Augustinas", redagavęs literatūros almanachą "Gronitą".

● Dail. Telesforas Valius sukūrė viršelį premijuotam rašytoju Juozo Kraliausko veikalui "Titnago ugnis". Knyga jau išspausdinta, atiduota rišyklai ir šiomis dienomis pasirodys rinkoje.

● 70 metų nuo mūsų poeto kun. Antano Vienažindžio mirties suėjo rugp. 17 d. Tai vienas stipresniųjų mūsų priešaušrio lyrikų. Tokie jo kūriniai, kaip daina virtės "Šudiev, kvietkeli tu brangiausias" — amžiais iš liks lietuvių tautoje. Jau mūsų literatūros dėstytojas J. Dobilas gerėjosi jo "Oi gi gražus gražus tolmas dangus". Kaip žinome, jis savo dainas verkdamas dainuodavo, armonika pritardamas. Putinas pabrėžia, kad Vienažindys reišė pasyvų tautos dvasios skundą dėl kenčiamų skriaudų, kurioms pasi-priešinti mūsų žmonės dar ne-turėjo jėgų. Liaudies ju kūrėjų ypatingai buvo pamilusi. Kun. A. Vienažindys mirė 1892 m. rugp. 17 d. Laižuvoje, turėdamas 50 m. amžiaus.

Antanas Vienažindys

● Dvidešimt disertacijų per pusmetį. Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojai ir inžinieriai per pirmąjį pusmetį paruošė dvidešimt disertacijų technikos ir chemijos mokslo srityje.

● "Mūsų Vytis". Dvimėseninis skautiškos minties žurnalas. 1962 m. Gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Naujame žurnalo sąsiuvinyje randame K. Zapkaus meno parodos akcentą, dr. P. Mačiūlio įdomius atsiminimus bei pastabas apie Maironį, R. Cibo diėnorastį iš VII Pasaulinio skautų vyčių sąskrydžio, daug šiėmet studijas baigusiu veidų skautiškos veiklos nuotraukų.

● Dail. J. Pauskėsenės darytą parodą rengia LB Los Angeles apylinkė. Ši paroda įvyks Kalifornijos Lietuvių Dienos proga, kuri ruošinama 1962 metų rugsėjo 9 d., sekmadienį, puošniose Los Angeles Breakfast klubo patalpose.

● Nuo kun. kan. Petro Strelčiūno mirties sueina 25 m. Mirė 1937 m. sausio 16 d. Miežiškiuose, Panevėžio apskr. Gimė 1877 m. birželio 28 d. Bombilių vienk., Pušaloto parap. Vikaravo: Šeduvoje, Čekiškėje, Ariogaloje ir klebonavo: Čekiškėje, Dusetose. Zarasų dekanas, Panevėžio kapitulos kanauninkas. Jo žymesni darbai: parašė Čekiškės bažnyčios istoriją, Dusėtų bažnyčios ir parapijos istoriją, "Lietuvio laisvamanio tipas", "Siela". Paliko rankraščiuose gražių užrašų, istorinių nuotraupų ir kt. Bendradarbiavo ir periodikoje. (jv.)

● Apie nepriklausomos Lietuvos teatrų gastroles Rygoje ir apie latvių teatrų vizitus Kaune sumini savo atsiminimų knygoje buvęs Rygos teatro administratorius Otto Krolis. Knyga pavadinta "Karalis gaida" (Karalius laukia — turint galvoje, kad Švedijos karalius laukė pabėgėlių iš Latvijos). Knygą spausdina "Draugo" spaustuve, ji turės apie 470 pusl., išeis šių metų pabaigoje.

● 100 metų nuo mirties Myklo Rudzinskio, benediktino, sudariusio lietuvišką maldyną "Maldų knyga iš wisokiu rasztų surinkta" (išleista 1857 m.), suėjo rugp. 19 d. Mirė Vabalninke 1862 m., turėdamas apie 78 m. amžiaus.

● Bendras Pabaltijo kraštams atominis reaktorius. Salaspilyje prie Rygos liepos 29 d. visu pajėgumu paleistas tiriamasis atominis reaktorius, kuris yra bendras visiems trims Pabaltijo kraštams, kitaip tariant, juo naudosis visų trijų kraštų mokslininkai savo specialybių tyrinėjimams.

● Dvidešimt disertacijų per pusmetį. Lietuvos aukštųjų mokyklų dėstytojai ir inžinieriai per pirmąjį pusmetį paruošė dvidešimt disertacijų technikos ir chemijos mokslo srityje.

● "Mūsų Vytis". Dvimėseninis skautiškos minties žurnalas. 1962 m. Gegužės - birželio mėn. Nr. 3. Naujame žurnalo sąsiuvinyje randame K. Zapkaus meno parodos akcentą, dr. P. Mačiūlio įdomius atsiminimus bei pastabas apie Maironį, R. Cibo diėnorastį iš VII Pasaulinio skautų vyčių sąskrydžio, daug šiėmet studijas baigusiu veidų skautiškos veiklos nuotraukų.

● Dail. J. Pauskėsenės darytą parodą rengia LB Los Angeles apylinkė. Ši paroda įvyks Kalifornijos Lietuvių Dienos proga, kuri ruošinama 1962 metų rugsėjo 9 d., sekmadienį, puošniose Los Angeles Breakfast klubo patalpose.

nelaimingos motinos, pagautos siaubo, nužudė savo luošus kūdikius. Kitos moterys, norėdamos užbėgti už akių galimai nelaimėi, bando nutraukti grėsmingą nėstumą. Bet daugumoje šeimų nugalėjo motiniškumas, pasiaukojimas ir žmoniškumas. Tėvai, padėdami visuomenės ir valstybės, daro visa, kad nušaldytų tų nelaimingų kūdikių rūščių dabartį ir, kiek galima, palengvintų ir užtikrintų jų ateitį.

Taip pat reikia tikėti, kad thalidomido provokuota tragedija duos naudos mokslui — padės susekti ir iširti mechanizmą ir būdus, kuriais įvairios cheminės substancijos gali žalojančiai veikti nėstumo laikotarpyje gemalą. Neabejotina, kad visos valstybės, paakintos tragedijos, išleis tobulesnius ir griežtesnius naujų vaistų kontrolės nuostatus. Prierašas: Kadangi thalido-

midas buvo vartojamas ne tik per se, bet ir kombinacijoje su kitais vaistais, tai įskaitant, nvertanti žemiau išvardytų vaistų, nes jie irgi gali sužaloti gemalą ir produkuoti fokomeliją.

Algosediv, Asmadion, Asma-val, Bonerin, Calmōre, Contergan, Coranarobetin, Distaval, Ectiluran, Enterosediv, Gastrinide, Glutanon, Grippex, Imidan, Imidene, Imideno Ipnotico, Isomin, Kevadon, Lulamin, Neo Mitral, Neosydyn, Neurosydyn, Nevrodyn, Noctosediv, Noxolyn, Peracon, Peracon Expektorans, Poly-giron, Polygripion, Predni-sediv, Profarmil, Psycholiquid, Psychotab-lets, Quietimid, Quietoplex, Sarnodormin, Sedalis, Sedimide, Sedin, Sediserpil, Sedoval K 17, Softanil, Saftenon, Talimal, Tensival, Thalim, Thalinet, Theophilcholine, Ulcerfen, Valgis, Valgraine.

KAIP RAŠĖ L. TOLSTOJUS

Iš dienoraščių ir atsiminimų surinkti faktai

JUOZAS PRUNSKIS

Galime nesutikti su kai kuriomis L. Tolstojaus pažiūromis, bet negalime nepripažinti jo kūrybos genijaus. Net caras Aleksandras II, jo knygas "Vaikystė", "Jaunystė" ir taip gi "Sevastopolis gruodžio mėnesį" skaitęs verkdamas, pareiškęs: "To jauno žmogaus gyvastis turi būti išgelbėta" ir davęs įsakymą išimti jį iš pirmųjų kovos linijų Krymo kare. Tolstojaus būsimoji žmona buvo taip sužavėta kai kuriomis jo knygos "Jaunystė" dalimis, kad ištraukus išrašiusi, jas nešiojo prie širdies.

Nauja intriguojanti knyga

Apie Tolstojaus rastus ir kūrybos eigą gausių žinių randame naujai pasirodžiusiame veikalė "Married to Tolstoy", parašytame autorės Cynthia Asquith (kuri mirė pirmą, negu spėjo pamatyti knygą išspausdintą; knygą išleido Houghton Mifflin Co., Bostone, kaina \$5). Visas veikalas paremtas paties Tolstojaus, jo žmonos, vaikų ir kitų artimųjų dienoraščiais bei eilės to laiko garsenybių atsiminimais. Savo dienoraštyje Tolstojus 16 m. po vedybų yra parašęs apie žmoną:

— Nemanau, kad du žmonės dvasiniame bendravime galėtų būti labiau artimi, kaip mudu. Deja, vėliau jų skirtingi būdai ir skirtingos pažiūros buvo didelių nesutarimų priežastimi.

"Karas ir taika"

Kai Tolstojus turėjo 35 m. amžiaus, jis visa siela įsitraukė į kūrimą savo didžiojo romano "Karas ir taika". Tada jo žmona į savo dienoraštį įrašė:

— Levas rašo visą laiką. Rašo su įsijautimu ir aistra, su ašaromis akyse.

Tik jo rankraštis buvo beveik reišskaitomas. Pats kartais nebesuskaitydavo. Ir čia jam buvo nepažinoma talkininkė jo žmona Sonia, išmokusi išsifruoti tuos hieroglifus ir labai kantriai po kelis kartus perrašinėdama.

Ne vienas Tolstojaus kūrinių herojus paimtas iš gyvenimo. "Karo ir taikos" Nataša sukirpta pagal žmonos seserį Tanią, kuriai Tolstojus jautė simpatiją.

Rašytojo "slėptuvė" miške

Kai pagarsėjusiam Tolstojui ėmė trukdyti lankytojai, buvo jam miškuose pastatyta trobelė, kur jis galėdavo pasislėpęs kurti. Pamatęs ateinantį nelaukiamą svečią, Tolstojus ne kartą žmonai į ausį pašnibždėdavo: "Mano adresas — miškas" — ir išnykdavo.

Ziemą Tolstojus parašydavo lengvų draminių veikalų, kuriuos vaidinant dalyvaudavo žmona ir kiti namiškiai.

Daugiausia tačiau laiko užėmė kūrimas "Taikos ir karo", kur figūruoja net apie 500 asmenų. Šį kūrinių Tolstojaus žmona perrašė septynetą kartų. Nežūrint sunkių šeiminių pareigų, prie perrašinėjimo ji kartais prarymodavo po 8 valandas per parą.

Rašydavo iki apsvaigimo

Tolstojus rašydavo kartais iki pradėdavo imti svaigulys ir skausmai imdavo remti galvą. Nervų pertempimas kartais prasiverždavo pykčiu. Kartą jis net ir į žmoną surėkė:

Paskutinė L. Tolstojaus ir jo žmonos nuotrauka, imta 1910 m.

"Fik lauk" ir metė kokį tai indą ant žemės. Tačiau kitomis dienomis, kai idėjos ir žpzdžiai sklandžiai plaukė, Tolstojus džiaugsmingai pratarėdavo, padėjęs plunksną: "Savo paties kūno dalį čia palikau". Ir tada jis būdavo taip linksmas ir gyvas.

Vakarais Tolstojus skaitydavo žmonai, ką buvo dienos metu parašęs. Prašydavo jos kritiškų pastabų. O kartais — vėl būdavo depresijos prislėgtas, sakydamas, kad reiktų sudrasuoti jo visos savaitės raštus. Ir tada žmonos užuojauta ji vėl sugrąžindavo prie plunksnos.

Sunkiausia, kai atėdavo korektūros. Tolstojus ištaisys, prirašys visus pakraščius. Naktį jo žmona viską perrašydavo ir paruošdavo išsiųsti, bet sekantį rytą Tolstojus vėl naujai subraižydavo, vėl pataisomis išmargindavo.

Jį gąsdino mintis apie mirtį

Kartais Tolstojų užguldavo juodesnės mintys, kaip tai atsispindi Tolstojaus kūrinyje "Ivanas Iljičiaus mirtis". Tolstojus rašė:

— Matau bėgančias dienas ir naktis ir nešančias mane į mirtį. Net ir tie du medaus lašai, kurie nukreipdavo mano akis nuo tos kruvinos tiesos — šeima ir rašymas — daugiau man nebėra saldūs.

Kai Tolstojus rašė savo kūrinyje "Ką aš tikiu", savo laiške žmonai jis pastebėjo:

— Nėpyk, kai aš miniu Dievą; negaliu kitaip — jis yra visų mano minčių pagrindas.

Cenzūra ir revoliucija

Tolstojaus kūrinyje "Išpažintis" buvo cenzūros uždraustas. Tolstojus palinko į didaktinius kūrinius, kaip pvz. "Tai ką gi mes privalome daryti?" Čia jis lygino varguomenės padėtį su turtiniais ir skelbė, kad Rusijoje yra maskuota vergija ir kad artėja laikas, kada prasi-verš katastrofa. Tie žodžiai buvo parašyti 30 m. prieš revoliuciją.

Tolstojaus dramos

1886 m. Tolstojus, bedirbdamas laukuose, susižeidė koją ir lovoje turėjo išgulėti 9 savaites. Baigdamas gyti jis parašė vieną iš geriausių (iš 6 sukurtų) dramų: "Tamsybių galia". Kūrinyje paremtas viena byla Tulos mieste, su seksualiniais nusikaltimais tarp artimų giminių, su kūdikio žudymu. Jo žmona protestavo prieš tokius nešvarumus, bet Tolstojus nesiėmė taisyti, tardamas:

— Kai aš rašau romaną, aš lyg tapau teptuku. Galiausiai, pridėti spalvų. Bet dra-

ma — kas kita. Čia mano skulptūra. Čia nėra šešėlių, nei pustonų. Viskas turi būti aiškiai ir stipriai.

Devynius metus tas veikalas Rusijoje buvo uždraustas vaidinti, bet išverstas į kitas kalbas buvo skaitomas milijonų. Kai jis buvo leistas Rusijoje, per tris dienas jo išpirkto 250.000 egzempliorių.

Kūryba liaudies masėms

Ant savo rašomojo stalo Tolstojus mėgo gėles. Norėdamas, kad jo raštai pasiektų liaudies mases, pradėjo leisti knygeles po pusantros kapeikos. Jų parduodavo po 12.000-000. Tokiomis laidomis buvo paskleista Tolstojaus kūriniai: "Kur yra meilė", "Yra Dievas", "Du pilgrimai", "Kuo žmonės gyvena".

Apie moteris ir vedybas

Tolstojaus žmona giliai pergyveno, kad rašytojas, pasinėšdamas į didaktines temas, traukiasi iš savo stiprybės lauko — dailiosios kūrybos. Didelių kontroversijų sukėlė Tolstojaus knyga "Kreucerio sonata". Čia aprašoma, kaip emociingas muzikas uždega moters aistras; juodu užklupęs įtūžęs vyras užmuša žmoną. Stačiatikių bažnyčia rado, kad šis veikalas moterystės nebelaiko sakramentu. Buvo pasakyta daug pamokslų prieš jį. Pati jo žmona buvo paveikta tokiu pulimu moterystės, kuri iki tol Tolstojui buvo šventa.

Dar į didesnius kraštutinius moteris Tolstojus nukrypo savo "Priešaiš Kreucerio sonatos", kur jis aiškina, kad moterystė — tai pataikavimas sau ir dėl to nėra suderinama su krikščionybės idealais, kurie yra Dievo ir artimo (visų) meilė.

Savo dienoraštini Tolstojus buvo įrašęs:

— Moteris yra velnio įrankis. Apskritai ji yra paika, bet velnias jai paskolina savo smegenis, kai ji dirba dėl jo.

Apie meilę viename laiške žmonai jis rašė:

— Tai ne gražus, poetinis jausmas, o nešvarus ir baurus. Neatidaryčiau aš jam savo durų, bet saugociaus ju, kaip mes saugomės mažiau kenksmingų ligų, kaip difterito, šiltinės.

Ana Karenina

Tai jis parašė momentinio įkarščio pagautas. Rašydamas "Aną Kareniną" Tolstojus parinko ne tik idėją iš atsitikimo kaimynystėje, bet įvedė ir tą patį vardą bei tą patį nusižudymo būdą, kai kaimyno meilužė puolė po traukinio ratais.

Kai Rusijoje ėmė persekioti duchoborų sektą ir kai jiems atsirado galimybė persikelti į

Kanadą, bet nebuvo lėšų, Tolstojus skubino parašyti "Priešikėlimą", kad honoraras atneštų finansinę pagalbą duchoborams. Žmona, dukterys ir draugai buvo įtraukti perrašinėti, taisyti korektūras. Pats Tolstojus pripažino, kad estetinė šio romano pusė jis aukojosi pasirinktai idėjai. Aprašoma nekalta mergaitė, nuslydusi į gatvės gyvenimą. Tolstojus žmona apgailestavo, kad tas veikalas buvo rašytas be gyvo modelio, gi Tolstojus gyvenęs buvo ne išradime personažų, o jų perkūrimu iš realaus gyvenimo.

Tolstojus apie... velnius

Tolstojus buvo tvirtai sudėjimo, bet kartais ir jį aplankydavo liga. Pasveikęs po vieno tokio susirgimo, jis vėl grįžo prie beletristikos, duodamas pagarsėjusį "Hadži Murat". Žmonos džiaugsmas buvo didelis, kad jis grįžta į savo sritį, bet neilgam — greit Tolstojus grįžo prie savo pamokslavimo ir simbolizmo, sukurdamas "Pragarą panaikinimą ir jo atstatymą". Jo žmona apgailestavo dienoraštyje, kad Tolstojus po tokio patrauklaus "Hadži Murato" vėl grįžo prie "nekenčiamos propagandos" apie velnius, pragarą ir panašius dalykus. Žmonai nepatiko, kad Tolstojus savo straipsnyje apie dramą ėmė peikti Šekspyrą, jog jis savo kūriniuose neįkūnijo moralinės filosofijos.

"Skaitymų ratelis"

Tolstojų giliai paveikė 1904 m. rusų japonų karo žudynės. Jis parašė brošiūrą "Apsigalvokite", kur puolė carą ir kariuomenės vadą už kaimiečių žudynę nepopuliariame kare. Paskiau jau Tolstojus iki gyvenimo pabaigos užsiėmė savo "Skaitymų ratelio" kūrimu. Tai ištraukų, citatų rinkinys iš įvairių laikų mastytojų, kurių mintys labiau atitiko Tolstojaus idėjoms. Medžiaga buvo apie tikėjimą, sielą, meilę ir t. t. Tolstojus rausėsi po biblio-

teką, rinko atitinkamas vietas iš knygų, o namiškiai ir sveikieji perrašinėjo, vertė iš kitų kalbų. Įžangą tai knygai jis perrašė daugiau kaip šimtą kartų, o žmona nervinosi, kad jis didį savo kūrybos talentą eikvoja šiam nevertingam užsiėmimui.

"Aš negaliu tylėti"

Po karo su japonais caro vyriausybė atgavo savo pagėjimą. Pradėjo įsitvirtinti. Kaimiečiai buvo kariami už aplėšimą dvarponių. Ir tada Tolstojus parašė savo "Aš negaliu tylėti". Čia jis pakėlė stiprų protestą, pabrėždamas — "Taip negalima"; išreiškdamas norą, kad jis pats būtų areštuotas, ir, kilus visuomenės pasipiktinimui, arba šie nežmoniškamai būtų sustabdyti ar jis būtų atribotas nuo tų baisenybių.

Maksimas Gorkis, aplankęs Kryme besigydančių Tolstojų, rašė:

— Nėra žmogaus, labiau verto genijaus vardo, kaip jisai... Jame yra kaž kas, kas mane verčia balsiai šaukti: "Žiūrėk, koks nuostabus žmogus gyvena žemėje... Kol tas žmogus gyvena žemėje, aš nesu našlaitis".

Kai 1910 m. Gorkis patyrė apie Tolstojaus mirtį, verkė iš skausmo.

Pastaba. Kitu kartu parašysime apie Tolstojaus pasaulėžiūros ir gyvenimo keistenybes. Okupuotoj Lietuvoj yra išleisti beveik visi aukščiau minėti Tolstojaus raštai, išversti į lietuvių kalbą; bendras jų tiražas Lietuvoje susidarė 430.000 egzempliorių.

MOVING

J. NAUJOKAITIS
Ilgų metų patyrimas ir
apdraustas perkraustymas
WA. 5-9209 Chicago, Ill.

DAINA ELECTRONICS
TV RADIIAI - JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFIJOS - PLOKŠTELĖS
ANTENOS - BATERIJOS - LEPTUJOS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LAIKRODŽIAI
Visas žemiau išvardinti prekes
3321 S. Halsted St. - CLIFFSIDE 4-5665

4 1/2% 5%

current dividend on investment bonus
4 1/2% DIVIDENDU MOKAM PAGAL VISAS TAUPYMU SĄSKAITAS
Už 4 metų investavimo bonus mokame 4 1/2% dividendų kas pusmetį ir
dar išmokštume po 1/2% už kiekvienus metus, 4 metams praėjus.
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 ARCHER AVENUE, CHICAGO 32, ILLINOIS
Valandos: Pirmad., antrad., penktad. ir šeštad. 9 v. r. — 4:30 p. p.
Trečiad. uždaryta; ketvirtad. 9 v. r. — 8 p. p.

GERAS BIZNIS PAS BALZEKA

DU LAIMINGIAUSI VYRAI CHICAGOJE
Stanley Balzekas, Sr. ir Stanley Balzekas, Jr.

Mes esam kupini džiaugsmo, dėl nepaprastos reakcijos ir palankumo, parodyto mūsų naujais automobiliams. Tokiu būdu, dar kartą mes siūlom puikių automobilių pasirinkimą kainomis, kurios yra jums prielamos. Ateikit greitai ir įsitikinkit, kaip mes išlaikėm puikią 45-ųjų metų biznio reputaciją Chicagoj. Nėra reikalo keliauti mylias ieškant geriausio pasirinkimo ir patarnavimo — BALZEKAS yra didžiausias Chrysler, Imperial, Plymouth, Valiant, Studebaker ir Lark pardavėjas Chicagoje.

1962 VALIANT \$1695 New 1962 CHRYSLER \$2964

1962 PLYMOUTH \$1795 1962 IMPERIAL \$4195

BALZEKAS MOTORS

4030 Archer Avenue. Telef. VI 7-1515

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store

5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202

AUGUST — RUGP. 23, 24, 25 D. D.

METAXA FIVE STAR GREEK BRANDY	Fifth	\$5.59
IMPERIAL NAPOLEON BRAND FRANCH BRANDY	Fifth	\$2.98
COEUR DE FRANCE GRANDE FINE CHAMPAGNE COGNAC	Fifth	\$4.29
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U. S. P.	Fifth	\$4.89
LEJON VERMOUTH Dry or Sweet	Quart	\$1.19
ZARNOFF 80 PROOF VODKA	Fifth	\$2.69
BURTONS DISTILLED LONDON DRY GIN	Fifth	\$2.39
CHOICE OF THREE POPULAR PUERTO RICAN RUMS LITE OR GOLD	Fifth	\$2.98
LOWENBRAU OR WURZBURGER IMPORTED BEER. 24 — 12 oz. Bottles	Case	\$7.95
PRIOR CAN BEER. Case of 24 — 12 oz. Cans	Case	\$3.98

Vacys Scerba, Vacys Motor Sales vedėjas

1961 OLDS. 4 Dr. H.T. Air Cond. Full Power... \$2,795.00
1961 CHEV. IMPALA 4 Dr. H.T. \$2,095.00
1961 OLDSMOBILE STARFIRE \$2,995.00
1960 CHEVROLET CORVAIR \$1,095.00

Taip pat parūpiname ir naujus 1962 mod. įvairių firmų už pigesnę kainą nei kitur.

DUODAME 6-ųjų mėnesių garantiją už bet kurių metų automobilius, kuriuos mes parduodame.

VACYS MOTOR SALES
6516 S. Western Ave., Chicago 36, Tel. WA 5-5121

Kas tik turi gerą skonį, Viską perka pas Lieponį!

LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI

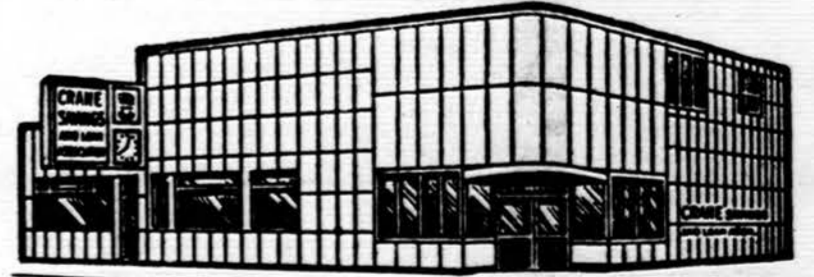
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226

Vedėjas E. RUDAITIS

FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, Prospect 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS

Pirmad. ir ketvirt. nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v. Liepos ir rugpjūčio mėn. abi krautuvės sekmadieniais uždarytos. Penktadienio vakare iki 9:30 valandos vakaro atidaryta tik 6211 South Western Ave. krautuvė

KVIECIAME APLANKYTI MŪSŲ NAUJAS PATALPAS

CRANE SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. Lafayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/2%

Naujas sukeltas dividendas numatomas mokėti ant investavimo sąskaitų nuo vasario mėn. 1 d., 1962 m. PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PIELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 1 r. VALANDOS: PIRM. IR KETV. 9 v. r. iki 8 p. p. ANTRAD. IR PENKT. 9 v. r. iki 5 p. p. ŠEŠTAD. 10 iki 12 v. Trečiad. uždaryta.

Skaitykite ir platinkite dienraštį "Draugą"

Knygos, kėlusios vokiečių skaitytojų dėmesį

Daugiausia parduotos knygos Vokietijos miestuose ir Vienoje

V. ALSEIKA, Vokietija

Vokiečių knygų pardavėjai jos miestuose. Skelbiami duomenys, aišku, nepateikia visai tikro vaizdo, kuo daugiausia domisi vokiečių skaitantieji visuomenė. Tai daugiau bandymas pavaizduoti pagal knygyuose išpirtų knygų skaičių šių dienų vokiečių ar austro, miestiečių, literatūrinį skonį. Taigi, Bavarijos sostinėje, Muenchene, metams baigiantis skaitytojai daugiausia domėjosi Grovo Lehdorffo "Rytprūsių dienynu", Uwe Johnsono "Trečioji knyga apie Achimą", Grovo Kesslerio "Dienoraščių", Brechto paveiksluota biografija, leidiniu "Pasaulis, iš kurio mes atėjome" (JAV išleista LIFE leidykloje, vėliau pasirodė ir Europoje). Daug susidomėjimo teikta Lampedusos "Sirenai" ir Nobelio laureato Andrič romanams. Tas pats pasakytina apie įvairių nuomonių sulaukusį japono Tanizaki rakto skylutės romaną "Raktas" ir Tucholskio raštų "Rinktinė".

Tablelių knygos, atlasai — pirmoje vietoje

Būdinga, kad Fed. Vokietijoje 1961 m. daugiausia išpirta ne grožinės literatūros knygos, bet... Friedricho parengta tablelių knyga, toliau — Diercke "Pasaulio atlasas" ir Dudeno taisyklingos kalbos žodynas. Grožinės literatūros srity daugiausia susidomėjimo praėjusiais metais sukėlusio knyga (jei kalbėti apie jos paplitimą) buvo Grovo Hans von Lehdorffo "Rytprūsių dienynas" (gydytojo užrašai, 1945—47 m.). Antroje vietoje atsiderėjo vieno populiariausių pokarinėje Vokietijoje autorių — Heinrich Boell knyga, toliau seka Bamm ir kitataučiai autoriai: Saint Exupery, Lawrence (vis dar populiarus "Lady Chatterley...") ir kt. Į dvidešimties labiausiai pirtų knygų sąrašą net su keturiais knygomis pateko populiariausias G. H. Mostar, nauja Orwellio knygos "1984" laida, Kafka su jo "Apsakymais", pagaliau, vokiečių pamėgti jaunosios kartos autoriai — Johnson ir Lenz.

Nuo Muencheno ligi Vienos knygos skaitytojų

Dabar pažvelkime, kuriomis knygomis praėjusiais metais buvo daugiausia domėtasi atskiruose Vokietijos ir Austri-

jos miestuose. Skelbiami duomenys, aišku, nepateikia visai tikro vaizdo, kuo daugiausia domisi vokiečių skaitantieji visuomenė. Tai daugiau bandymas pavaizduoti pagal knygyuose išpirtų knygų skaičių šių dienų vokiečių ar austro, miestiečių, literatūrinį skonį. Taigi, Bavarijos sostinėje, Muenchene, metams baigiantis skaitytojai daugiausia domėjosi Grovo Lehdorffo "Rytprūsių dienynu", Uwe Johnsono "Trečioji knyga apie Achimą", Grovo Kesslerio "Dienoraščių", Brechto paveiksluota biografija, leidiniu "Pasaulis, iš kurio mes atėjome" (JAV išleista LIFE leidykloje, vėliau pasirodė ir Europoje). Daug susidomėjimo teikta Lampedusos "Sirenai" ir Nobelio laureato Andrič romanams. Tas pats pasakytina apie įvairių nuomonių sulaukusį japono Tanizaki rakto skylutės romaną "Raktas" ir Tucholskio raštų "Rinktinė".

Nobelio premijos sužadina dėmesį

Iš Muencheno pasukę kiek į pietvakarius ir atsiderėjus Stuttgarte, vėl susidursime su įdomiu reiškiniu — ir šioje kraš-

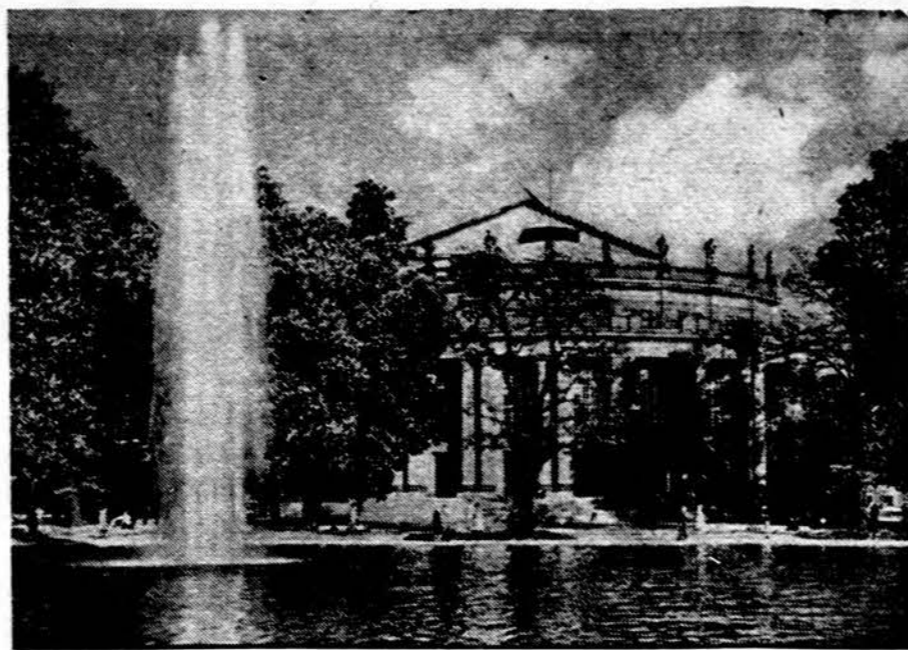
V. Alseika

to srity daugiausia išpirta to "Rytprūsių dienyno" — atrodo, skaitytojams labai prie širdies pastarąjį karą įvykiai, artimųjų likimas. Europoje daug reikiama Nobelio literatūros premijų paskyrimas — bematant pakyla laureato knygų tiražai. Pvz. Stuttgarte tai įvyko su dviem Andrič romanais. Ir čia domėtasi minėtoju Boell'iu, Luise Rinsler "Nina" ir JAV sensaciją kėlusiu Shirer veikalu apie Trečiojo Reicho žlugimą. Šalia Vintila Horia "Dievas gimė tremtyje" stuttgardiečiai vėl domėjosi Kesslerio politinio gyvenimo dienynu, aišku, ir Brockhauso bei Dudeno žodynais.

Freiburge vėl ta pati eilė: Rytprūsiai — Johnson — Boell — Tanizaki — Andrič. Kaip ir kitose vietose, ir Freiburge knygos paklausa pakilo, kiek sumažėjo susidomėjimas romanais.

Dienoraščiai — mėgiamos knygos

Dar toliau į šiaurę, Koelno mieste, knygynai daugiausia pardavė minėto grovo Kesslerio atsiminimų (jie liečia 1918 — 1937 m.), taipgi lygiai, kaip ir kitose Vokietijos dalyse, plačiai domėtasi Peter Bamm knyga "An den Kuesten des Lichts" (Šviesos pakraščiuose). Atsiminimai, dienoraščiai, būdingas pokarinės Vokietijos skaitytojų pomėgis. Karo įvykiai, diplomatinio gyvenimo užkulisiai, Hitleris, Mussolini, aristokratinio gyvenimo nuotrupos — visa tai domina skaity-

Stuttgarto Opera

MOKSLO ĮVAIRYBĖS

Kūdikiai gauna daugiau radiacijos

Penkeri metai tyrimų parodė, kad St. Louis miesto kūdikiai dabar turi 16 kartų daugiau atominių spindulių leidžiančio stroncijaus 90 negu jo turėjo 1947 m. Tačiau dar jie vis tiek neturi tiek radiacijos, kad tai būtų laikoma pavojinga. Tyrimus pravėdė Washingtono universiteto Dentisterijos mokyklos profesorius dr. H. L. Rosenthal. Jis nustatė, kad dantys gali parodyti, kiek atominių spindulių leidžiančio stroncijaus turi organizmas, nes stroncijus, išskirtas su atominių bandymų medžiagomis, įeina į kaulus ir dantis vieton kalcijaus. Dabar tiriama, kiek to stroncijaus gauna kūdikiai, jei maitinami tik motinos pienu ir kiek maitinamieji karvių pienu, kiek stroncijaus turi gendantieji ir nesugedę dantys ir t. t.

toja. Šalia pernai išleistų Kesslerio atsiminimų, dabar pasirodė ir britų diplomato žmonės Lady Cooper atsiminimų knyga — ji prieš knygą išleidžiant, buvo atspausdinta žinomo dienoraščia "Die Welt" skiltyse. Kiek šių eilučių autoriui teko sekti, Cooperienės knyga be didesnės literatūrinės vertės, tačiau ji spalvinga prieš pirmą ir antrąjį pas. karo vykusių įvykių bei įvairaus (meninio, diplomatinio, politinio) užkulisio pavaizdavimu. Būdinga: knygos apie Eichmanną kėlė susidomėjimą prieš bylai prasidėjus, po jos — dėmesys nusūiuvo.

Romain Gary ir Graham Greene

Reino ir Ruhro krašte šalia jau minėtų vardų, nemažai domėtasi R. W. Leonhardto žinoma knyga "X-mal Deutschland", dramos kūrinių rinkiniu (Duerrenmatt, Frisch, Brecht, Sartre), sukėlė susidomėjimą ir R. Gary "Pirmoji meilė, pastutinioji meilė" (pranc. "Promesse d'aube"), tačiau mažesnis dėmesys parodytas Graham Greene pastutiniam romanui. Berlyne vėl vyravo tie patys vardai: P. Bamm — H. Boell — U. Johnson — dar ir Moravios "La Noia" ar T. Manno "Laiškai", talentingo rašytojo Guenter Grass "Katė ir pelė" š Jan Potockio "Saragossos rankraštis", Duerrenmatto, šveicarų dramaturgo, pjesės. Panašus vaizdas ir antrajame didžiausiame Fed. Vokietijos mieste — Hamburge. Tik čia į pirmą vietą iškopė lenko Potockio "Saragossos rankraštis".

Pagaliau Vienoje, lygiai kaip ir Vokietijoje, nesiskusta knygų skaitymo smukimu. Čia nebuvo jokio best-sellerio, daugiausia pirta P. Bamm, Andrič, Lampedusa, dar ir Klein - Haparash "Tas, kuris bėga nuo liūtų". Pastebėtas ir skaitytojų nusigrėžimas nuo storųjų, brangiųjų romanų, nuo "Dolce vita" pavaizdavimų, — vidutinio, neeksperimentinio, nepretenzingo romano kryptimi.

Planai pasiūsti žmogui Mėnuli

Dr. John A. O'Keefe, pasiūmėjęs geofizikas, žurnale "U. S. News and World Report", praneša, kad amerikiečiai yra pasiryžę 1970 metais pasiūsti astronautą į Mėnulį. Net gi stengiamasi tą planą įvykdyti anksčiau. Tas užsimojimas gali kainuoti nuo 20 iki 40 milijonų dolerių. Šis žygis, be kitų dalykų, tikimasi, padės išspręsti visas atsiradimo eigą. Pirmajam žmogui, pasiekusiam Mėnulį, bus pavestas uždavinys paimti pavyzdžius medžiagos, iš kurios Mėnulis sudarytas. Gavus tuos pavyzdžius, mūsų laboratorijose bus lyginama su Žemės uolomis ir medžiagomis. Norima tiksliai nustatyti, iš kur Mėnulis atsiradęs. Yra dvi nuomonės: viena, kad Mėnulis yra atskilęs tos pat medžiagos, iš kurios ir mūsų Žemė, kita nuomonė — kad Mėnulis buvo erdvių klajūnas, kurį Žemė pasigavo prieš milijonus metų. Cheminis tyrimas iš Mėnulio atgabentų medžiagos pavyzdžių iš karto įnešytų daug aiškumo į tą problemą.

Nemanoma, kad šiaip iš Mė-

Auto Ištepimas

tik 50 ct.

RUGPIŪCIO IR RUGSEJO MĖN. Jūs nesate įpareigoti ka nors pirkti, tik atsineškite šį skelbimą.

WESTERN AUTO SALES & SERVICE

4318 S. Western Ave., LA 3-1790 — D — Sav. Steponas Ščerba

nulio būtų naudinga gabentis kokių nors pramonės medžiagų. Mėnulyje gali būti didesni kiekiai mineralų kaip koesitas ir stišovitas, susidarantį meteoritams krinant ant Mėnulio, tačiau šiuo tarpu nėra jų pareikalavimo mūsų Žemėje.

Bakterijos ant grindų

Ohio Valst. universitete, pravėdus tyrimus, buvo nustatyta, kad viename grame (sveras turi 454 gramus) nešvarumų, kuriuos nuo kilimo, pakloto ant grindų, susiurbia valytuvai, buvo vidutiniškai rasta 3,133, 734 bakterijos. Apie tai skelbia dr. Edv. Pinckney, knygoje "You Can Prevent Illness". Tų nešvarumų pavyzdžiai buvo surinkti iš 400 įvairių JAV vietų. Daugelis tų bakterijų nepavojingos, bet jų tarpe buvo ir streptokokų (sukeliančių reumatinę druginę ir eilę kitų ligų), taipgi stafilokokų (sukeliančių vidurių pakrikimus) ir kt.

Bilijonai tyrimams

JAV vyriausybė, tobulindama raketas ir satelitus, vystydama naujas gynybos priemones, išleidžia dideles sumas tyrimams. Metų laikotarpyje išleista \$6.4 bilijono. Apie 41% tos sumos panaudotas tyrimams, vykdomiems Kalifornijoje.

EJIMUI Į MOKYKLĄ BATUKAI VAIKAMS

Pritaikome batukus bet kokio amžiaus vaikams — turinčius

stambesnes kojytes, arba labai siauras. Mūsų rūpestingas

dėmesis ypač kreipiamas tiksliai vaikų batų pritaikymui.

ORTOPEDINIAI

Korektyviniai — Išsisi kurpaliai — Pigeon-Toe — Duodame skirtingu dydžių poras.

Mūsų korektyviniai pritaikymai rekomenduojami vaikų ligų gydytojui, ortopedinų ligų gydytojui, Brace Shop-krautuvių bei ligoninių.

"Kur Jūs begyventumėt — yra verta nuvykti pas Shapiro!"

Shapiro's

Free Family Footwear Since 1904 63rd and Western Prospect 6-3000

Paskolos, perkant namus, daromos ilgiems terminams ir žemais nuosimčiais mėnesiniais išsimokėjimais. Dėl informacijų, kreipkitės į MUTUAL FEDERAL SAVINGS JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas 2202 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

VALANDOS: Pirmad. nuo 12 iki 8 popiet Antrad nuo 9 iki 4 popiet Trečiad. uždaryta visą dieną Ketvirtad. nuo 9 iki 8 popiet Penktad. nuo 9 iki 8 popiet Šeštad. nuo 9 iki 12:30 p. p.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION 6245 South Western Avenue. Chicago 36, Illinois GRovehill 6-7575

MOVING
Apraustas perkraustymas iš įvairių atstumų
A. VILIMAS
3415 S. Litanca Ave.
Tel. FRontier 6-1882

10%, 20%, 30% pigiau mokėsite už apdraudą nuo ugnies ir automobilio pas
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Chicago 42, Illinois
Tel. GA. 4-8654 ir GPL 6-4338

MOVING
R. SERENAS perkrausto bidus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

SOPHIE BARCUS RADIO ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadienis ir sekmadienis nuo 8 iki 9:30 val. ryto. Vakaruškos pirmad 7 val. vak
VISOS PROGRAMOS IS WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 28, Ill.

VALYMAS
KILIMAI, APMUSTI BALDAI valomi. Sienos valomos ir dažomos — J. Rudis
Tel. Clifffside 4-1050

TERRA
Porcelanas, kristalas, stalo sidabras, brangenybės, etc.
3237 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.
Tel. 434-1660

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisyti. Už patarnav. vietoje \$3.00, už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir daugiau. Pigios paveikslinės lempos.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. II A. PR 6-1063

GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO.
2512 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIJAI, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimui — taisymai Sekm. uždaryta

VESTUVIŲ NUOTRAUKOS IR AUKŠTOS RŪŠIES FOTOGRAFIJOS MČSU SPECIALYBĖ.
PRECIN PHOTO STUDIO
4068 Archer Ave. Tel. VI 7-2481
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.

RELIVE THE OLD FRONTIER DAYS AT...
ALAMO VILLAGE
"Fun for all the Family"
BRACKETVILLE, TEXAS
● Home of Many Motion Pictures
● Tourist Facilities at Historic Fort Clark
● Open 365 Days a Year. Come See Us!
WESTERN STORE — GENERAL STORE — FRONTIER RELICS
Relive the old frontier days at Alamo Village, the land of yesterday for your pleasure today. Ride the early morning stage, watch the marshal keep order when the bandits try shooting up the town. Straddle a saddle for a scenic trail trip. Alamo Village must be seen to be appreciated. It has everything from Indian art to the best steak dinners you've ever tasted!
Write for FREE Colorful Folder to...
ALAMO VILLAGE VACATIONLAND
BRACKETVILLE, TEXAS

GERIAUSIA DOVANA JŪSŲ GIMINEMS ESANTIEMS USSR!
NEŠIOJAMA RAŠOMA MAŠINELĖ
rusišku alfabetu, pristatoma be maito.
Kaina \$89.60

įskaitant nešiojimui dėžę, supakavimą, persiuntimą, draudimą ir visus maitus.
Naujausias modelis. Išsiunčiama visai nauja tiesiog iš fabriko. Pristatoma tuojau pat. Tik prisiųskite mokesčių ir teisingą adresą:
GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.
716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.
arba bet kuriam mūsų skyriui

3%
ANT BONUS SĄSKAITŲ
ir
APDRAUSTA
Didesnis uždarbis už santaupas, paremtas 48 metų patyrimu ir JAV valdžios agentūros apdrauda.
MIDLAND SAVINGS
4840 Archer Ave. • Chicago 32
VARGAS SU ELEKTRA?
— Perdega kamščiai "fuses"?
Skambinkite bet kuriuo laiku —
LAKE TOWN ELECTRIC CO.
5656 S. Kenneth Ave. RE 5-2040

Chicago Savings bendrovės naujai padidinta įstaiga su dviem kėmais automobiliams užima 290 pėdų plotį. Tai viena įdomiausių ir mūsų klientų patogumui puikiai įrengta įstaiga Chicagoje. Aukšti dividendai, apraustas saugumas, skubus ir malonus patarnavimas.
Taupykite ir skolinkite pinigus Amerikos Lietuvių Sostinėje — Marquette Parko apylinkės centre.
Current Dividend up to 4 1/4%

FILMŲ ĮVAIRUMAI

ALE RUTA, Los Angeles, Calif.

Paskutiniu metu daug sukama filmų iš antrojo Pasaulinio ir Korėjos karų. Karinės ir seksomos vyrauja šių metų ekrano vaizduose.

"The Best Of Enemies", su David Niven, italų Alberto Sor-di, anglų Michael Wilding, yra grynai karinis filmas, be jokių romansų, be jokios moters ar-tistės. Veiksmas vyksta 1941-1945 metais Abisinijoje. Vaizduojama britų ir italų kariuomenių mažų dalinių susidūri-mas, neapykanta, bendri, juos suartinę pavojai ir savotiška po to pasilikusi simpatija bei draugystė. Pavojingi kariniai žygiai ypač suartina britų ma-jorą ir italų kapitoną. Filmas parodo įdomią situaciją karinių veiksmų istorijoje ir nepaprastų žmogiškų ypatybių, kurios ir priešus gali suartinti, sugebant parodyti žmogui pagarbą ir at-jautimą. Filmas humanistinio atspalvio, bet jaunesniems per-sunkus.

"War Hunt" — dar sunkes-nis, niuresnis ir žiauresnis fil-

mas, vaizduojas 1953-čių metų karo operacijas tarp komunistų Kinijos ir Jungtinių Tautų ka-sariuomenių. Geriausi čia artistai yra John Saxon, vaizduojas amerikiečių karį, lėtą ir, atrodo, nedrąsų bei kuklų, bet naktimis žiauriu būdu piauinantį pafron-tėj miegančius priešų žymes-nius kariauninkus, ir Robert Redford, simpatingas blondinas, vaidinąs irgi amerikiečio kario rolę, gailestingo ir humaniško, mylinčio vaikus ir gerbiančio tiesą bei nepakenčiančio nereikalingų žiaurybių, kad ir fron-te. Tarp jų yra kinietis vaikas, berniukas našlaitis, kurį pirma-sis minėtų karių myli, bet mo-ko žiaurybių, antrasis mėgsta, bet mėgina išgelbėti vaiką ir perduoti jį tinkamai globai bei mokyklai. Tarp šių dviejų ka-rių išsivysto asmeninė neapy-kanta, kuri pažiaurina ir su-dramatina jau ir šiaip žiaurių karo aplinkybių foną. Nors ka-ras atšaukiamas, paskelbiamos paliaubos; nors visas filmo veiksmas yra pavaizdavimas tik trijų savaikių įvykių fron-te, bet žiūrovui palieka baisų karo vaizdą, bausių žmonių ne-apykantos tikrovę ir bausius pa-darinius tų karo žiaurybių jau-no žmogaus sąmonei. Ta pras-me filmas yra pacifistinis.

"Humduno" — indų karinis filmas, angliška "We Two", vaizduojas dviejų karių didelę draugystę ir norą vienas kitam pagelbėti, bet ši draugystė vos neišvirsta į neapykantą ir ker-štą, kai tarp jų įsimašo meilė ir moterys. Ilgas filmo siužetas supintas labai sumaniai, paro-doma didelių vidinių žmogaus keistumų, didelės meilės, parei-gos jausmo ir didelių apsvylini-mų. Filmas irgi humanistinio atspalvio. Puiki vaidyba.

"The Sky Above, The Mud Below" dokumentinis filmas, pagal prancūzų rašytojo Pier-re Dominique Gaisseau veika-

Dalia Verbickaitė

Natiurmortas

lą, vaizduojantį prancūzų - olandų mokslinę ekspediciją Naujojoje Gvinėjoje. Filmas spal-votas, nepaprasti vaizdai. Ka-dangi yra žiaurių scenų ir ka-dangi juodukai rodomi nuogi, filmas skiriamas tik suaugu-siems.

"Sweet Taste Of Honey" — filmas sukeltas Anglijoje, Lon-done. Gera vaidyba, ypač jau-nos: artistės Dora Bryan, Fil-mas liūdnas ir niūrus, su nelai-minga pabaiga, nors vadinamas komedija. Tema: jaunos mergaitės, be meilės ir blogoje ap-linkoje išaugusios, svajonės, ne-realiūs troškimai ir jos tragedi-ja, susilaukiant juoduko kūdi-kio ir per anksti gyvenimų vi-siškai nusiviliant. Lašelis me-đaus jos gyvenime pavirsta į kartų visumą. Savotiškas šios temos interpretavimas ne-padaro filmo moralizuojančiu, nei suteikiant žiūrovui švieses-nių išvaizdų. Todėl filmas gal kai kuria prasme įdomus suaugu-siems ir sutrendusiems, bet jau-nimui gali būti ir pavojingas. "The Chapman Report". — Čia vaizduojamas dr. Chapman,

tai tarytum 1956-tais metais miręs dr. Alfred Kinsey, ameri-kiečių biologas, daug laiko sky-ręs seksualinių problemų svars-tymui bei tos srities statistikų sudarymui. Filmo turinį sudaro psichologo dr. Chapman (ak-torius Andrew Duggan) apklaus sinėjimai seksualiniais reikalais ir jo raportas apie keturių mo-terų (aktorės: Shelley Winters, Glynis Johns, Jane Fonda ir Claire Bloom) psichiką, jų sek-sualinius papročius, jų šeimų likimą. Iš filmo lengva susida-ryti tokias išvadas: reikalinga gerai žinoti apie seksualinius santykius, pažinti juos dar prieš vedybas. "Šaltieji" žmonės net pajuokiami.

Kinų armija prieš 2,000 metų

Armijos gyvenimas Kinijos pasienyje prieš 2,000 metų daugiau išryškėjo, atradus 10,000 medžio gabalų, kurie buvo lyg kinų kariuomenės apyskaitų knygos Han dinastijos metu. Tuose užrašuose atžymėta ka-rinės atsargos, ginklai, karių vardai, jų stovyklos, drėkinimo sistema ir kiti žemdirbystės ir kariniai daviniai. Surašyta daugiausia ant bambuko lente-lių, buvo rasta tyrumų smėlyje. Radinius išskaitė prof. Kan Lao, dirbąs Taiwano universi-tete.

Kronika

• Gediminas Namikas Wis-consino (Madison mieste) uni-versitete gavo psichologijos doktoratą ir nuo šio rudens pradės dėstyti Seattle universi-tete, Washingtono valstybėje. Jo tėvai, brolis ir sesuo su šeimomis gyvena Chicagoje.

• Jonas Zukas, muziko J. Zuko sūnus, baigė Brooklyno Politechnikos institutą bakau-reato laipsniu, gaudamas fizi-kos inžinieriaus diplomą; drau-gė išėjęs atitinkamą kursą, ga-vo armijos leitenanto laipsnį. Šieks magistro laipsnio atomi-nės fizikos srityje.

• Antano Rūko parašytoji Juozo Adomaičio - Šerno bio-grafija jau pradėta rinkti ir, numatoma, šį rudenį išeis iš spaudos. Leidžia Lietuvos Istorikų draugija.

• Žurnalas "America", kurį leidžia tėvai jėzuitai, liepos 28 d. numeryje paminėjo Sibiro lietuvaikių maldaknygę. Veda-majame žurnalas iškelia mal-daknygės nuosirdumą.

• Suėjo 25 m., kai mirė kny-gnešys kun. Simanas Skinkis. Mirė 1937 m. Žem. Panemunė, Šakių apskr. Gimęs 1842 m. spalio 9 d. Antupių kaime, Vil-kaviškio par. Kunigu įšventin-tas 1868 m. Nuo 1888 m. Žem. Panemunės klebonas.

Spaudos draudimo laikais pla-tino knygas, laikraščius, pats parveždamas iš Sudargo nuo M. Sederavičiaus. Be to, mėgo tautosaką. Rinko patarles, prie-žodžius, mįsles, dainas, retus žodžius, sakinius. Apie 1875 - 1876 metus buvo pradėjęs ra-šyti lietuviškai - rusišką žodyną. Teparšė iki g raidės. Be to, parašė kelisdešimt pamokslų ir kitų religinių raštų. Bendra-darbiavo "Vadove", "Šaltiny-je" ir kt. (jv.)

GOYOS KŪRYBA

Amerikietis Raymond Ru-dorff išvertė iš ispanų kalbos Enrique Lafuente Ferrari vei-ka-lą "Goya: His Complete Et-chings, Aquatints and Litho-graphs". Teksto tik 34 psl., bet iliustracijų — 288 psl. Tą Go-yos kūrinių albumą išleido Har-ry N. Abrams New York; kai-na \$17.50. Kritikai apie leidinį atsiliepia palankiai.

DARGIS DRUG STORE

2425 W. Marquette Road

LAIKE ATOSTOGŲ YRA UŽDARYTA

Sugrįšim rugsėjo mėn. 1-mą dieną

Dėkingi esame už Jūsų paramą.

CHARLES P. DARGIS
Reg. Pharmacist

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers

Rankomis išpauštyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikalams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
Virginia 7-7258-59

GARR MOODY LUMBER CO.
STASY LITWINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

THE NATIONAL SHRINE of Our Lady of Consolation
Sunday Masses: 6:15 - 8:00
10:30 and 12:00 E.S.T.
Procession with the Miraculous Image: 2:30 P.M.
Weekday Masses: 6:15 - 7:00 - 8:30 and 11:15
For Further Information Write:
CONVENTUAL FRANCISCAN FATHERS
CAREY, OHIO

JANINA ir KAZYS BALTRAMONAI
atidarė naują restoraną
RŪTA
MARQUETTE PARKE
6812 So. Western, PR 8-3493
Cia gausite lietuviškus valgius, pritaikytus jūsų skoniiui!
KVIETIA VISUS AT SILANKYTI!
Atdara kasdien nuo 7 val. ryto iki 8 val. vakaro, o sekmadieniais nuo 11 valandos ryto iki 8 valandos vakaro.

SUKAKTUVINIS IŠPARDAVIMAS
Kiekvienas gauna ypatingą šventės dovaną. Dabar yra laikas prisiminti pagėdavimus rudens ir žiemos sezonui Jūsų artimųjų anapus vandenyno:
VILNOS
VIETINĖS ir ANGLISKOS
PALTAMS MEDŽIAGOS
KOSTIUMAMS
BOUCLE
CHINCHILLA
VELOURS
KREPAS
KARTONAI
SILKAI
STANGRUS IR ISSIUVI-NETAS, NAILONAS
CAPRONAS visų spalvų
AKSOMAS
IMPILAS MEDŽIAGA
PAKLODĖMS
Mes taip pat turim užuolaidoms, uždangalams ir baldų apmušimams medžiagas
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-3737
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę Jefferson St., Chernin's aikštėje.
Užuolaidos ir apdengimai baldams siuvami taip pat pagal užsakymą.

STABDŽIŲ TAISYMAS BRAKES RELINED
Nuo '50 iki '58 metų mašinoms kainuoja:
CHEV., FORD, PLYM. \$14.95
DODGE, PONTIAC, OLDS., STUD., RAMBLER, BUICK \$15.95
MERCURY, THUNDERB., HUDSON \$16.95
CHRYSL., De SOTO, PACKARD \$18.95
LINCOLN, ROADMASTER, CADILLAC \$19.95
Zemos kainos ir čia neišvardintoms mašinoms. Pilnas hidraulinės stabdžių sistemos taisymas (cilindriai, vamzdžiai, oro šalinimas ir kt.). Taip pat tepimas, alyvos keitimas, smulkūs mechaniški pataisymai, lyginimas ir dažymas.
Nauja dirbtuvė su moderniaisiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sažiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntal 6-5206

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGEJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių firmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmadienį ir ketvirtį vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

NAMAMS PASKOLOS ŽEMIAUSIU NUOŠIMČIU
NERIBOTI FONDAI PASKIRTI NAMŲ IR G. I. (VETERANŲ) PASKOLOMS

- Paskolas duodame lengviausiomis sąlygomis. Mėnesinius mokėjimus pritaikome pagal jūsų išgalę.
- Taupykite STANDARD FEDERAL — stipriausioje Chicagos taupymo Bendrovėje, kur jūsų santaupos yra apdraustos — saugios ir neša dividendus.

Turtas \$82,000,000.00 Atsargos Fondas \$7,500,000.00

Dvi automobiliams pastatyti aikštės jūsų patogumui

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4192 Archer Avenue / Chicago 32, Illinois
Virginia 7-1141

JUSTIN MACKIEWICH Sr. Chairman of the Board
JUSTIN MACKIEWICH Jr., President

Naujos darbo valandos: Pirmadienį ir ketvirtadienį nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Antradienį ir penktadienį nuo 9 val. ryto iki 4 val. popiet. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Trečiadieniais nedirbama.

(Atkelta iš 1. psl.)

kalną, jis gaudavęs savo genia-
liausius įkvėpimus.

E. D. Hutchinson [2] suskirs-
to kūrybinį procesą į keturis
etapus. Pirmiausia, pasirošimo
stadija: čia gal keli metai pas-
tangų ir viso gyvenimo surinki-
ti techniniai įrankiai koncent-
ruojami kuriam nors klausimui
išrišti. Tada ateina nusivylimo
(frustration) stadija, kurioj
laikiniai problema atidedama į
šalį, nes nėra jokio progreso,
gi įtampa jau grasina darbinin-
ko jausminei pusiausvyrai. Tre-
čioji yra įžvalgos (intuicijos)
stadija, išsukta kokio nors
mažmožio ar sujudinimo — čia
išsilyje mintys, kaip apėiti pa-
sitaikusias kliūtis, kaip priėti
prie sprendimo. Ketvirtoji —
patikrinimo — stadija naudo-
jama išvystyti gautąją įžvalgą,
patikrinti ir panaudoti kilusias
mintis, užbaigti pradėtąjį dar-
bą.

Pagal Poincare (o ji seka ir
psichologai) nusivylimo laiko-
tarpis (kai darbas atidedamas
į šalį) yra pasąmonės darbo
laikotarpis. Čia protas vis grįž-
ta prie pradėto darbo, jį vis
peržiūri ir bando naujus priėji-
mo būdus. Poincare štai ką sa-
ko: "Pasąmonės darbas tėra
galimas, ir tik tada vaisingas,
jei prieš jį eina ir po jo seka
sąmoningas darbas. Tie stau-
gūs įkvėpimai niekada neatėi-
na, išskyrus po kelių dienų sa-
vanoriškų pastangų, kurios at-
rodė visiškai bevaisės ir iš ku-
rių nieko gero atrodė neišeis,
kur kelias, atrodė, visai veda
į šunkelius. Tos pastangos ne-
buvo tokios bergždžios, kaip at-
rodė: jos užvedė pasąmonės
mašiną, ir be jų ji būtų nepa-
judėjusi ir nieko nepadariusi
([1], p. 27). Įkvėpimas tad be
darbo neateina ir taip pat be
darbo rezultatų neduoda. Ste-
phen Spender ([1], p. 119) ci-
tuoja prancūzų poetą Paul Va-
lery — poetas gauna vieną ei-
lutę iš Dievo ar gamtos — li-
kusias jis turi pats atrasti. Tai
patvirtina ir A. E. Housman
pasakojimas ([1], p. 91): "Aš
atsimenu ryškiai, kaip gimė po-
ema, kuri stovi paskutinė ma-
no pirmojo knygoj. Du punk-
teliai, aš nesakysiu kurie, atė-

jo man į galvą, kai ašėjau pro
Hampstead Heath kampą tarp
Spaniard's Inn ir takelio į Temp-
le Fortune. Trečiasis punktelis
atėjo su trupučiuo raginimo
po arbatos. Dar vienas buvo
reikalingas, bet tas atsakė pa-
sirodyti: aš turėjau pasitempti
ir pats sukompnuoti — o tai
buvo sunkus darbas. Aš jį pa-
rašiau tryliką kartų, praėjo
dvylika mėnesių, iki jis buvo
įvarkoj".

Matome, kaip svarbus pasą-
monės darbas. Dažnai labai
sunku prisipažinti, kad tolimes-
nis darbas kurio nors klausimu
yra bergždžias, ir kad laikas
pasisėti ir perleisti darbą pa-
sąmonei. Pagal Hutchinson
([2], p. 81), "dirbti yra leng-
va, nes kiekvienas yra karšti-
giškai užsiėmęs panašiu darbu.
Ir yra lengva dirbti po to, kai
nebėra jokios naudos iš pastan-
gų. Taip mes esame pripratę
prie tempo, kad mes bijome su-
stoti, nes galim ką nors praras-
ti. Sustojimas kuriam laikui
mus daro neurotikais". Tokio
poilsio metu tinka Yeats poe-
mos "Long-legged fly" refre-
nas ([1], p. 109):

"Like a long-legged fly upon
the stream
Her mind moves upon silence".

Kūrybos darbas nelengvas,
bet to viso vargo baigtame kū-
ryny nematome — jame nema-
tyti nevykusių pradėjimų, nusiv-
ylimo momentų, subraukytų
juodraščių. Vienas pažįstamas
astrofizikas savo darbo įran-
kius taip surašo: pieštukas, po-
pierių, šiukslių dėžė ir buteliu-
kas aspirino. Net ir darbas po
įkvėpimo nėra lengvas: skulptor-
ius Henry Moore pastebi,
kad "menininkas dirba su vi-
sos asmenybės susikaupimu;
sąmoningoji proto dalis spren-
džia konfliktus, sutvarko atsi-
minimus ir neleidžia jam eiti į
dvi puses iš karto" ([1], p. 68).
Gamtininkas Darwin rašo lai-
ške Hooker ([2], p. 183): "Tu
klausi apie mano knygą; ką aš
galiu pasakyti? — aš esu pasiro-
šęs nusižudyti. A, galvojau,
kad ji buvo padoriai parašyta,
bet atrandau, kad tiek daug rei-
kia perrašyti, jog ji negalės ei-
ti į spaustuvę dar du mėnesius,
ir net tada bus prakeiktai di-
delė knyga — bet aš pradėu
galvoti, kad kiekvienas, kuris
spausdina knygą, yra kvailys".
Man prisimena jaunas matema-
tikos profesorius, sutiktas šį
pavasarij — jis ką tik baigė ra-
šyti pirmąją savo knygą; tiek
vargo su ja turėjęs, kad iš na-
mų išvažiuodamas žmonai įgra-
sinęs, jog gaisro atveju pirma
pro langą išmestų rankraštį, o
tik po to vaikų.

Analizavome kūrybos procesą,
kuris suskirstomas į ketu-
ris etapus: paruošimojo darbo,
nusivylimo, įžvalgos, patikrinimo.
Neretai iš jų, kuris per
Thomas Merton knygas yra su-
sipažinęs su Sv. Jono nuo Kry-
žiaus "Tamsiąja Sielos Nak-
tim", galėjo kilti mintis, kad
yra tiesiog neįtikinamas panašumas
kūrybos procese ir mistiko dvasi-
nės tobulybės kelio, kurį Sv.
Jonas aprašo. Siekiąs Dievo
vienuolis žengia tobulybės ke-
liu: pradėdamas asketui mal-
da ir askezė suteikia malonu-
mą — jis jaučia, kad artėja
prie Dievo; staiga malda ap-
karsta, Dievas toli atsitraukia,
siela pergyvena sausrą, tuštumą,
tamsią naktį; nelaukta ta-
čiau ateina aušra, kurioj Die-
vas duoda save pajusti aske-
tui didžiame spindėjime.

Šioj analogijoj glūdi kūrybos
pavojai ir galimybės. Iš vienos
pusės — mes esame gundomi
pastatyti savo kūrybinę galią
Dievo vietoje — sukeisti Die-
vą ir pasąmonę. Iš kitos — mes
jaučiame, kad kūrybinė kibirkštis

ATSIMINIMAI APIE VILKAVIŠKIO
GIMNAZIJA

PROF. P. JUCAITIS, Toledo, Ohio

Prof. Pranas Jucaitis

Labai džiaugiuosi, kad suma-
nyta paminėti Vilkaviškio gim-
nazijos įsikūrimą. Tai gera pro-
ga pabendrauti "senesniajai"
kartai, kurios atstovai mokėsi
dar carų laikais, su "jaunesnia-
ja", lankusia Vilkaviškio gim-
naziją jau laisvosios Lietuvos
laikais. Aš pats įstojau į I-ją
klasę 1907 metais, į ka tik įkur-
tą "privacia, su valstybinių gim-
nazijų teisėmis" Vilkaviškio
gimnaziją. (Beje, tada buvau
baigęs Sintautej mokyklą, kur
laisvės metais (1904—1905)
dėstomoji kalba buvo lietuvių,
mokytojas Sabas, vadovėliai lie-
tuvių kalba buvo spausdinti
Amerikoje.) Buvo daug žydų,
Kasininkas, rodos, Ariel Rozen,
buvo šerių išdirbinių gaminto-
jas. Mokestis už mokslą buvo
150 rublių (metams).

Iš lietuvių draugų prisimenu
a. a. kun. dr. Joną Navicką, dr.
Z. Rudaitį, dr. J. Povilaitį, kun.
dr. Dambrauską, pulk. Juodišį,
inž. J. Augustaitį, dr. Zubric-
ką, pulk. Škorulį, kun. Vebeliū-
ną, Praną Vailokaitį, dr. Andrių
Matulevičių, du brolius Ar-
minus, (Martytė ir Ona Grigai-
tytė, K. Guogiūtė - Graujaskienė,
M. Andziulytė - Ruginienė,
dvi Stačinskaitės buvo Vilkavi-
škio mergaičių gimnazijoje, ats-
kirai nuo vyrų), Norų, La-
zauską, Karmūzą, Zablocką,
Matukaitį, Slyžį, Plaušainaitį,
Sperauską, Antanaitį, Andriu-
šius, Kriaučeliūną, Kijauską,
Jakštį, Vilimaitį, Mickaitį, Ast-
rauską, Užupį... Nebeatsimenu
daug jaunesniųjų, kurie buvo
"žemesnės klasės" negu aš.

Kapelionu buvo kun. Astraus-
kas. Gamtos mokslus ir lietuvių
kalbą dėstė dr. Kudirka (rodos,
dr. Vinco Kudirkos giminai-
tis?).

Vilkaviškyje baigiau 6 kla-
ses (1913 m.), ir tą pačią va-
sarą perėjau į valdinės Suval-
kų gimnazijos 7-tąją klasę. Ją
baigiau 1915 m. (karo metu
perkelta į Varšuvą).

1910 m. susirinkdavome pas
Norų ar Lazauską. Skaitydavome
ir komentodavome "Auš-
rinę"; referuodavo Pranas Vai-
lokaitis. 1911 m. įsisteigė atei-
tininkų kuopa. Rinkdavomės ka-
peliono kun. Astrausko bute,
klebonijoje. Kuopelė buvo miš-

tis yra tikrai Dievo malonės
srityje, nes tol mūsų pastan-
gos yra bergždžios, kol Dievo
dvasia nenusileidžia ant vande-
nų.

(Referatas skaitytas SAS
studijų dienos Dainavoje,
1962. VI. 16.)

- [1] B. Ghiselin, The Creative Process: a symposium.
- [2] E. D. Hutchinson, How to think creatively, New York: A. bingdon-Cokesbury Press, 1949, 238 pp.
- [3] Morris I. Stein and Shirley J. Heinze, Creativity and the Individual (Summaries of selected literature in psychology and psychiatry) Glencoe, Ill.: Free Press, 1960.
- [4] A. — D. Sertillanges, O.P., L'idee creatrice et ses retentissements en philosophie, Paris: Aubier, Editions Montaigne, 1945.

Užšaldydami skrandį,
gydo žaizdas

Minnesotos universiteto pro-
fesorai pradėjo gydyti dvideka-
pirštės žarnos žaizdas ledan
užšaldydami skrandį. Pacientas
praryja baloną, pripildytą le-
do ir alkoholio. Skrandžio tem-
peratūra nukrinta keleta laips-
nių žemiau nulio. Skrandis su-
šaldomas "kietai kaip uola".
Po valandos skrandis vėl atšil-
domas. Rūksčių sekrecijos su-
stoja, Skausmai praėję. Pacien-
tui leidžiama laikytis bendros
diets, nevartojant jokių vais-
tų, tik jis negali gerti svaiga-
lų ir kavos. Peršvietimas rent-
geno spinduliais parodo, kad
žaizdos užgyja trijų savaičių
laikotarpy. Skrandžio audiniai
tai neatneša jokių sužalojimų.

Tai aprašydamas leidiny
"Journal of American Medical
Association" dr. Wangenstein
mano, kad užšaldymas, matyt,
skrandį perkelia į hibernacijos
stadiją, sustabdydamas visą
veikimą, taigi ir rūksčių tek-
ėjimą. Tas viskas dar yra ty-
rimų stadijoje. Jeigu ligos
simptomai grįžtu, manoma,
kad užšaldymą būtų galima
vėl pakartoti.

Raketos kovai su miško
gaisrais

JAV Miškų tarnyba panaudo-
ja naują būdą kovai su miško
gaisrais. Iš lėktuvo paleidžia-
mos savotiškos bombos, rake-
tos su kroviniu medžiagos, stab-
dančios ugnį. Tos raketos yra
radijo būdu kontroliuojamos ir
lėktuvo ir gali būti išmestos net
iš 3.000 pėdų aukštumos, kur
jau nesiekia miško kibirkštys
ir dūmai.

VOSYLIS FOOD MART

2433 W. 69th St., Tel. PR 6-2113

Gamina ir par-
duoda lietuviš-
kas rūkytas a
dešras, skilan-
džius, įvairią rū-
kytą ir šviežių
mėsą. Liet. sū-
riai, saldainiai,
medus, delikatai,
grocery prekes.

COSMOS PARCELS EXPRESS
CORPORATION

(Licensed by NESHPOSILTORG)
Paskubina jūsų siuntinius jūsų draugams ir giminėms
i bet kurį SSRS dalį.
Siuntiniai APDRAUŽI — PRISTATYMAS GARANTUOTAS —
— GAVĖJAS NIEKO NEMOKA —
Visuose mūsų skyriuose Jūs rasite didelį pasirinkimą medžiagų
moteriškiems ir vyriškiems drabužiams ir tuo sutapsite, negu
pirkdami kitur. Jūs galite gauti ir kitokių reikmenų, tinkamų siun-
tiniams, pigiau negu bet kur kitur.
Dėl nemokamų kainoraščių ir papildomų informacijų rašykite
arba aplankykite mūsų jums artimiausį skyrių:

NEW YORK 3, N. Y.	39 Second Avenue	Tel.	CH 3-2583
NEW YORK 11, N. Y.	135 W. 14th St.	Tel.	AL 4-5456
BROOKLYN 11, N. Y.	370 Union Avenue	Tel.	EV 4-4952
BUFFALO 6, N. Y.	332 Fillmore Ave.	Tel.	TL 6-2674
BROOKLYN 7, N. Y.	600 Sutter Ave.	Tel.	DI 5-8308
Woodhaven 21, N. Y.	84-17 Jamaica Ave.	Tel.	VI 3-1477
PASSAIC, New Jersey	176 Market St.	Tel.	GR 2-6387
PATERSON 1, N. J.	99 Main Street	Tel.	MU 4-4619
*VINELAND, N. J.	W. Landis Av. (Greek Orthodox Cl. Bldg.)		
LAKEWOOD, N. J.	126 4th Street	Tel.	BO 3-8569
NEWARK 3, N. J.	128 Springfield Ave.	Tel.	BI 3-1797
IRVINGTON 11, N. J.	762 Springfield Ave.	Tel.	ES 2-4685
HARTFORD, Conn.	132 Franklin Ave.	Tel.	CH 6-4724
NEW HAVEN, Conn.	509 Congress Ave.	Tel.	LO 2-1446
PHILADELPHIA 23, Pa.	525 W. Girard Ave.	Tel.	PO 5-5892
PITTSBURGH 3, Pa.	1015 East Carson St.	Tel.	HU 1-2750
CLEVELAND 13, Ohio	904 Literary Road	Tel.	TO 1-1068
Youngstown, Ohio	21 Fifth Ave.	Tel.	OFFICE 13
WORCESTER, Mass.	174 Millbury St.	Tel.	SW 8-2868
GRAND RAPIDS, Mich.	606 Bridge St. N.W.	Tel.	GL 8-2256
DETROIT, Michigan	7300 Michigan Ave.	Tel.	VI 1-5355
HAMTRAMCK, Mich.	11333 Jos. Campau	Tel.	TO 7-1575
CHICAGO 22, ILL.	2222 W. Chicago Ave.	Tel.	BR 8-6966
CHICAGO 8, ILL.	3212 S. Halsted St.	Tel.	WA 5-2737
Los Angeles 22, Cal.	960 S. Atlantic Blvd.	Tel.	AN 1-2994
SAN FRANCISCO, Cal.	2076 Sutter Street	Tel.	FI 6-1571
WATERBURY, Conn.	6 John Street	Tel.	PL 6-6766
ATHOL, Mass.	61 Mt. Pleasant St.	Tel.	CH 9-6245
BOSTON 18, Mass.	271 Shawmut Ave.	Tel.	LI 2-1767

O'KEEFE BROS. COAL CO.

CENTRAS: CICERO IR 16th STREET
Su pasididžiuviu praneša, kad jų naujas
"OK" GENERAL SALES MANAGER "OK"
COAL Pietvakarių miesto daly yra OIL
PETER P. RINKUS
6940 S. ARTESIAN AVE.
Parduoda geriausias anglis ir kurenamą alyvą žemiausiomis kainomis.
24 val. stokerių ir alyvos degintuvų patarnavimas ir taisyimas
Tel. Residencijos: RE 7-8513 Ofiso: BI 2-1700

UNIVERSAL SHOE STORE

(Liet. batų krautuvė) YArds 7-0525
(Virš 40 metų Bridgeporte)
Naujausio stiliaus batai visai šeimai
3335 South Halsted Street
Chicago, Illinois
Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro.
Pirmadieniai ir ketvirtadieniai nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GĒLINYČIA
Geriausios gēlės dēl vestuvių, banketų, laidotuvių
ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

PINKITĖ UBAR TIESIŲG NUO
MR. NELSON
SAVININKU
SAINT CASIMIR
MONUMENT CO
3914 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų
Pastrinkimas Visame Mieste
Telef. — Cedarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7 1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Petkus
TĒVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. Grovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNHALL 3-2108-0
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

EDVARDAS SAUNORIS — GĒLININKAS
Paruošia gēles iš savo šiltadaržių vestuvėms
krikštynoms ir kitoms iškilimėms. Parūpina gē-
les tik laidotuviams, bet ir gēles sodinti bei puo-
ti kapus Jūsų artimujų.
3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. Virginia 7-6672

PETRAS BIELIŲNAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. Commodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. Olympe 2-1003

Pasinaudokite "Draugo" Classified skyrinimi

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CL 4-5665

Lietuvaitė lakūnė Brazilijoje

Neringa Aleksandra Bačelytė, gyv. Sao Paulo, Brazilijoje, buvo plačiai aprašyta braziliečių iliustruotose trijuose žurnaluose "Fotos Fotos", "Joia" ir "Manchete" su daugybe nuotraukų iš jos gyvenimo.

Ji gimė Kaune, Lietuvos sostinėje, rašo viename jų, kovo 29 d. prieš 27-rius metus. Ji atvyko į Braziliją, būdama 14 m. amžiaus kartu su savo tėvu Zenonu, inžinierium ir politiniu pabėgėliu, motina Aleksandra ir broliu Jurgiu. Prieš tai jie išbuvo ketverius metus Austrijoje. Dabar ji yra Brazilijos piliētė. Brazilijoje ji studijavo ir ruošėsi karjerai, metodiškai planuodama savo gyvenimą su studijomis, darbu, sportu ir keliavimu.

Neringa, anot brazilų spaudos, priklauso tai žmonių grupei, kuria lotynų vyras nepaprastai žavisi, nors ir su tam tikra baime. Ji yra graži, dinamiška, draugiška bei mandagi ir inteligentiška. Ji yra R. katalikė ir kasdien skaito tris dienraščius, o taipgi prenumuoja "Time, Life ir Visao.

Ji kalba lietuvių, anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų ir portugalų kalbomis. Yra trijų bib-

Sao Paulo yra nuskridusi pati viena į Brasilią, Porto Alegre, Belo Horizonte, Presidente Prudente ir daug kitų vietovių, kurių išvardinta visa eilė.

Neringa temiega vos 6 val. paroje (nuo 1 iki 7), o trejetą kartų per savaitę keliasi 6 val. 30 min. ryto gimnastikuotis. Ji baigė mokslus JAV, gilindamasi administracijoje, komercijoje ir kalbose. Dirba 8 val. dienoje kaip asistentė didžiulėje įstaigoje, kur ji labai vertinama, kaip labai gabi.

Ir brazilai, kaip amerikiečiai, labai pamėgę duoti įvairius išmatavimus. Jie rašo, kad Neringa yra 160 cm. aukščio ir sveria 55 kilogramus. Ji mėgsta poilsį prie savo Volkswagen vairo.

Neringa yra ir vandens dukra. Ji netik plaukia, bet sportuoja vandens ir sniego pašliūzomis, meškeroja ir nardo po vandeniu. Net pietų pertrauką (porą valandų) sunaudoja sportui. Ji taipgi jodinėja gana gerai, o tenisas yra mėgiamiausia sporto šaka.

Neringa turi tiek daug laimėtų trofėjų, kad ir geriausias sportininkas gali jai labai pa-

Dalia Verbickaitė Škicas (1962)

LAIMĖJO KELIONĘ Į EUROPA

Judita Junkerytė, gyv. 1115 N. 16th Ave, Melrose Park, Ill., laimėjo stipendiją, yra išvykusi į Europą pagilinti žinių.

Gimusi Lietuvoje, į JAV atvyko su tėvais 1951 m. 1959 m. ji baigė Roosevelt universitetą, įsigydamą bakalareato laipsnį. Vienus metus dėstė vokiečių ir anglų kalbas Merilville aukšt. mokykloje, Indianoje. Antrus metus ji dėstė vokiečių kalbą Elmhursto aukšt. mokykloje. 1961 m. vasarą ji pradėjo ruoštis magistro laipsniui. Rudenį gavo paskyrimą į Lane berniukų aukšt. technikos mokyklą. JAV, kasmet parenka dvidešimt mokytojų, kuriuos siunčia į užsienį pagilinti žinių. Kelionės išlaidas apmoka valstybė. Šiemet jų tarpe yra ir Judita Junkerytė. Ji išvyko į Vokietiją birželio 20 d. Judita gilinasi germanistikoje Wolfenbuettel ir Muencheno Goethes institutuose. Atliekamu laiku aplankė Prancūziją: pasiryžusi aplankyti ir Ispaniją bei Šveicariją. Judita yra susipratusi lietuvių, besididžiuojanti lietuvių kilme ir kalba ir, kur galėdama, tai pabrėžia. Net eg-

zaminų metu, kai buvo paklausta išvardinti mėgiamus rašytojus ir poetus, nesvyruodama pridėjo ir Maironį. Tuo iššaukė ir profesorių susidomėjimą. Judita Junkerytė buvo pasveikin-

Judita Junkerytė

ta sen. E. McKinley, Dirksen, kongresmano H. R. Collier, Švietimo tarybos gen. superintendente E. C. Willis, mokyklų, kuriose dirbo, ir universiteto, kurį baigė, J. Junkerytė mokslo metams vėl grįžta atgal.

Sibiro lietuvių tarp Peru vargšų

Argentinios mėnesinis žurnalas "Reflector" aprašo Atocongo vietovę, netoli Peru valstybės sostinės Limos. Ten tarp vargšų dirba suvažiavę savanoriai iš Belgijos, Prancūzijos, Italijos, Ispanijos, Švedijos ir kitų kraštų. Jų tarpe yra ir lietuvių, grįžusių iš Sibiro, dabar ištekėjusių už švedo prekybininko ir pasišventusių šiam kilniam darbui.

Ji priklauso vadinamam "Emauso" sąjūdžiui. Jo įkūrėjas — prancūzų kunigas kapucinas tėvas Pierre (apie jį ir jo darbus plačiai buvo minėta anksčiau "Drauge"). Kun. Pierre, vieną naktį Paryžiuje po tiltu suradęs sušalusį vaiką ir pradėjęs ne tik juo, bet ir kitais vargšais rūpintis, savo veikimą išplėtė ne tik Prancūzijoje, bet ir kitur pasaulyje. To sąjūdžio nariai darbuojasi Buenos Aires, Sao Paulo, Limos ir kitų miestų ribose.

Atocongo yra 19 km. už Limos miesto, viena pačių varginiausių vietų Peru valstybėje. Šiame vargšų slėnyje dirba lie-

tuvių Heidė (jos pavardė nepažymėta). Ji dirba su kitomis moterimis, Sibire pripratusioms prie bado, vargo ir kieto darbo, supranta vargšus ir atjaunina juos. Ji ir finansiškai jiems padeda. Dabar, būdama prekybininko žmona, pajėgia juos sušelpiti.

Kur pranyko vėžiukai?

Vėžiukų (shrimps) karalystėje yra neišsprendžiama paslaptis. Kodėl jie pranyko iš Meksikos įlankos? Pereičiais metais vėžiukų buvo pagauta įlankoje 25% mažiau, negu paprastai. Dėlto, nukentėjo gerokai daugelis Texas, Floridos, Alabamos, Louisianos ir Mississippi apylinkių. Vėžiukų žvejai nesupranta, kas yra to pranykimo priežastimi ir net kreipėsi į vyriausybę padėti tai išaiškinti. Kai kurie ekspertai teigia, kad vėžiukai neprazuvo, tiktai išplaukė į gilesnius vandenius.

Argi turi žmonija gražesnę šventovę, kaip moters širdis? Kotzebe

LIETUVĖ MOTERIS MAIRONIO KŪRYBOJE

O. TARVYDIENĖ - ROZNIKIENĖ, Chicago, Ill.

Jau peržengėme į antrąjį Maironio metų pusmetį. Nemažai buvo rašyta ir minėjimuose kalbėta, nušviečiant ir įvertinant poetą Maironį, kenčiančios ir atgimstančios Lietuvos dainiū.

Maironis — nuoširdus tėvynės meilės poetas. Tėvynė yra jo mylimoji, jo sužadėtinė, kuri jautriai sužadino jo širdį. "Jau niekas jos taip nemylės, Kaip jos nuliūdęs poetas". Kaip patriotinėje, taip ir asmeninėje lyrikoje yra kovos motyvų. Poetas kovoja su savimi, su savo jausminga prigimtimi ir laimi kovą dėl etinių idealų. Siuose eilėraščiuose galima žiūrėti kai kurių biografinių bruožų. Tačiau jis apdainuoja gamtą ir jos sužadintus jausmus — ten asmeninė poeto lyrika įgauna platesnės reikšmės. Daug kur dainose poetas kalba savo vardu, kitur jaunimo, tai kalbasi su tėvyne, apdainuoja jos grožį, savo vaizduotėje atkuria heroiškas praėties kovas. Nuotaikos atžvilgiu Maironio patriotinė ir asmeninė lyrika gana įvairi — jausmų, kančių, vilčių ir nusivylimų kupina.

Dėmesys tėvynės dukrai

Savo būdu Maironis atrodė sudėtingas: iš šalies žiūrint — ramus, užsidaręs, net rūstus, o viduje — jautrios sielos, kupinas besiveržiančių žmogiškų jausmų poetas, linkęs draugystei ir kilniai meilei.

Maironis savo kūryboje, ypač asmeninėje lyrikoje — "Pavasario bausuose", be kitų dalykų, nemažai dėmesio skiria tėvynės dukrai, gražiai sesutei — lietuvių apdainuoti. Todėl pravartu atskirai paminėti, kokį vaidmenį ji turėjo poetui ir jo kūrybai.

Yra žinoma, kad Maironis nevenge pažinčių su kai kuriomis moterimis ir skirdavo joms eilėraščių. Linkęs draugystei, jis nekartą pasigenda artimo žmogaus, kuriam galėtų atversti savo sielą, nuosirdžiai jam tarti žodelį.

"Taip malonu draugą miela Man bebūtų jausti arti". Asmeninės lyrikos eilėraščiuose atsispindi nusiminimas, ilgesys:

"Man liūdna buvo ir sunku Keliaut gyvenimu keliu Be draugo dar jaunam". ("Ant Drukės ežero")

Suramintoja ir paguodos nesėja

Maironis gražios sesutės asmenyje mato suramintoją, paguodą nešančią ir laimę žadančią. Todėl sunkiose gyvenimo valandose poetas kreipiasi į tą sesutę lietuvių, kad ji palengvintų jo nuavargus sielai. Poetas ir gražioje gamtoje neranda nusiraminto. Aplinkui žmonės svetimi. Niekas jo negali suprasti. Ir štai sutinka poetas artimą sielą, kuri norėtų

palengvinti jo skausmus. Ji sa-

ko: "Duok ranką man, jei tau /sunku:

Aš vesiu ją žvaigždžių keliais, Vainikais pindama žaliais, Erškėčius raudama taku, Aš vesiu ją žvaigždžių ke- /liais". ("Duetas")

Radęs suraminimą, poetas lyg lengviau atsidūsta:

"Man ranką padavei jautriai Ir jauną sielą atdarei Bendros žvaigždės vardu. Dabar ar juokias ateitis, Ar sopa, verkia mums šir- /dis — Jaučiu ašai už du". ("Ant Drukės ežero")

Visur gilus išgyvenimas, nuosirdus lyrizmas. Poetas ir sesutės išbalusiam veidelyje, mėlynų akių žvilgsnyje mato sielvartą. Ją suprindamas ir giliai atjausdamas sako:

"Širdis man verkia. Tavo sielą /suprasti vienas aš galiu, Bet skirta eit man, mano mie- /la, Kitu gyvenimo keliu". ("Aš nežinau, graži sesute".)

Tarp meilės ir pareigos

Iš kai kurių posmų išeina, kad Maironis išgyvendavo sunkių konfliktų, prieštaravimų tarp meilės ir pareigos. Dėl gilaus pareigos supratimo, būnant ištikimu kunigo pašaukimui, Maironiui nebuvo lemta patirti tariamos laimės ir gyvenimo džiaugsmo, kokį patiria kiti.

"Sudiev! Neverk! Lig kol aly- /vos žydės pavasarį baltai Ir kolei širdys plaks mums /gyvos, Mano ji plaks vien tau tikta!."

Nutrūko — nesumegsi

Tačiau jo lyrikoje mes randame ir nusivylimo gaidžių dėl neištikimos meilės. Iš to kilios nuotaikos atsispindi eilėraščiuose "Nutrūko — nesumegsi", "Paskutinis akordas" ir kt.

"Tą auką širdžiai vakar miela Siandien žaislu išmainei". Jis kilniai ją mylėjo, bet jo siela ir liko nesurasta:

"Tu jo sielai svetima, Meile lošei žaisdama, Ją prisiekdama ant vėjo". Ir tada poetas labai nusivylęs taria:

"Širdis krūtinėje man plyšta, Bet žaist jausmais aš nega- /liu..."

Nusiminęs nebesitikti, kad kas jį suprastų, todėl nori, kad jo širdis pavirstų šaltu akmeniu. Tiek iškentėjęs ir nusivylimų patyręs, poetas nutaria dabar klausyti sveiko proto, suviliotai ir nekartą apsiverkusiai širdžiai įsako tylėti, nes

"Meilės žiedas laime žydi Taip apgaulingai ir trumpai".

Skatintoja prie didelių darbų ir įkvėpėja

Maironiui moteris buvo skatintoja prie didelių darbų, įkvėpėja, pasiaukojusi. Ji netiesio-

giniu būdu veikė poetą ir veikė teigiamai. Jo poezijoje sesutė lietuvių tai tikra savo žemės dukra. Jos kuklumas, meilė visai tam, kas lietuviška — traukė ir žavėjo Maironio širdį. Jis gėrėjosi jomis. Jam mielos Lietuvos dukros mėlynakės, geltonplaukės, kurios lietuviškai rėdos, o

"Kai užgieda uždainuoja, Širdį taip graudina".

Našlaitės skausmas

Poetas liūdi kartu su lietuve našlaite, kuri "verkia sūnaus ar bernužio brangaus", nes žuvo begindamas savo žemę nuo priešo. O kas besupras ir motušėlės širdies skausmą, kai nesulaukia brangaus sūnelio iš svetimos šalies. Tik čia poetas itaigoja jai perdaug nenusimininti ir neverkti graudžiai:

"Taip nelaužyk sau rankų, /kaip beržo šakas, Kad laužo užrūstintas vėjas. Tau dar liko sūnų, kas tėvy- /nė praras, Antros nešmels apgailėjęs". ("Oi neverk, motušėle".)

Tai didžiausia auka tėvynei. Lietuvės žvedas nelinksmas ne vien dėl žuvusio bernelio ar sūnelio. Ji liūdi dėl visos Lietuvos kančių:

"Taip žydi lietuvis, Bet liūdnei dainuoja, Nes spaudžia jos šalį vargai".

Kaip berniukas. Christian Dior madų namai sukūrė moterims kepuraitę, panašią į vyrišką kepurę. Ji yra vilnonė, žalia, baltos ir juodos spalvos. Kepuraitė su "kaminieliu" buvo parodyta New Yorko madų parodoje. Apie kaklą — panaši skarelė.

Ieško žmonių

Australijos vyriausybė yra susirūpinusi surasti žmonių savo piliečiams. Jaunų mergaičių trūkumas yra taip didelis (ypač privažiavus jauniems nevedusiems imigrantams), kad imigracijos ministeris Alexander Downer dabar lanko Europą kasmet, ieškodamas jaunų gražių mergaičių. Amerikos mergaitės (kurių šiame krašte yra didelis perteklius), norinčios ištekti, galėtų lengvai sau susirasti vyrą Australijoje, pastebėjo vienas amerikiečių naujienų komentatorius.

Sijonai turistams

Ligi šiol jokia turistė moteris, dėvinti trumpas ar ilgas kelnes, nebuvo įleidžiama į St. Louis katedra New Orleans. Bet dabar ji galės įeiti, jei ji užsivilks vieną iš 30 juodų sijonų (apsisupant juos), sugalvotų ir paruošutų specialiai turistams pagal klubo kun. George Julian, O.M.I., nurodymus.

Pagydytis slogą?

JAV vyriausybė pradėjo smarkią ataką prieš paprastą slogą. Buvo pasirašyta \$211,000 vertės kontraktas su didžiulia vaistų įstaiga, kad būtų surasti skiepai prieš slogą. Kitas milijonas dolerių bus išleista Tautiniam sveikatos institutui dar šiemetams nepasibaigus tai pačiai programai.

Neringa Bačelytė

liotekų narė: vokiečių, USIS (amerikiečių) ir brazilų. Ji rėdosi elegantiškai ir moderniškai, pati sukuria sau rūbus bei brangenybių modelius. Mėgsta skaityti Hemingway ir Steinback originalioje kalboje. Neringa turi 700 plokštelių kolekciją: pradėdant Čaikovskiu bei Chopinu ir baigiant Ella Fitzgerald bei Frank Sinatra (paskutinysis yra labai populiarus brazilų tarpe).

Neringa pradėjo žaisti šachmatais, būdama 7 m. amž. Jai nepatinka modernūs menas, išskyrus Picasso ir Dalí. Jos mėgiamiausi — Gauguin ir Goya.

Ji yra labai moteriška, mėgsta raudonas rožes ir vartoja per 10 rūšių kvepalų.

Ji begalo domisi politika, tiek vietine, tiek tarptautine.

Neringa studijavo baletą, mėgsta šokti, bet jos mėgiamiausias užsiėmimas — keliauti. Ji pažįsta labai gerai visą Europą, JAV, Kanadą, Meksiką, Venezuelą, Argentina, Čilę ir Peru (yra tuos kraštus apkeliausi). Yra ekspertė lakūnė ir Aero klubo lėktuvais iš

Prez. Kennedy žmonai, besilankanti Italijoje, trijų metų berniukas rodo savo galantiškumą, bučiuodamas ranką Berniukas yra Kennedienės motorlaivio vairuotojo sūnus.